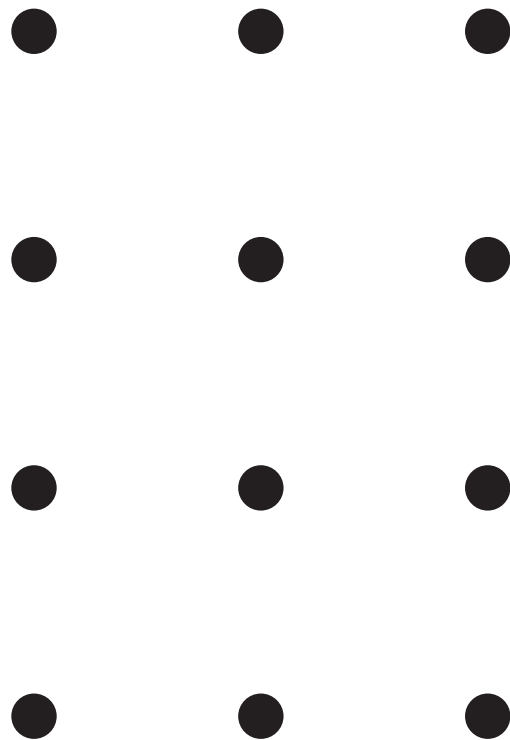

V O D N I K

SKOZI ŠOLSKO LETO
2003/04

Y
I
N
D
O
V

CPI

VODNIK SKOZI ŠOLSKO LETO 2003/04

2

BESEDILA SO NAPISALI:

Vladimir Tkalec, Mirjana Kovač, mag. Slava Pevec Grm, Davorin Majkus, Veronika Šlander, Mojca Polak, Darko Mali, Darko Hribar, Jana Ravbar, Anica Justinek, Igor Leban, dr. Alenka Turičnik, Helena Žnidarič, Franc Lončar, Marija Šibanc, mag. Jelka Kozjak Jezernik, Jelka Drobne, Jelka Čop, Saša Grašič, Breda Zupanc, Andreja Čater, Barbara Božič, Vida Vončina, Igor Rečnik, Matjaž Praprotnik, mag. Tanja Logar

BESEDILA ZBRALA IN UREDILA

Saša Grašič

UREDNIŠKI ODBOR

Vladimir Tkalec, Mirjana Kovač, mag. Slava Pevec Grm, Davorin Majkus, Veronika Šlander, Mojca Polak, Darko Mali, Saša Grašič

JEZIKOVNO PREGLEDALA

Vlasta Kunej

OBLIKOVANJE

Boštjan Debelak

PRELOM

Freedom, d. o. o.

IZDAL IN ZALOŽIL

Center RS za poklicno izobraževanje
Ob železnici 16
Ljubljana

ZASTOPNIK

Vladimir Tkalec

TISK

JBB, d. o. o.

NAKLADA

900 izvodov

VSEBINA

VODNIKU ZA ŠOLSKO LETO 2003/04 NA POT	5
RAZVOJNI PROGRAM	7
TRENDI IN IZZIVI POKLICNEGA IN STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA V EVROPI	17
NACIONALNI POKLICNI STANDARDI	20
RAZVOJ POKLICNEGA IN STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA PO STROKAH	21
SPREMLJANJE IN EVALVACIJA IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV	41
POKLICNA MATURA	43
RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV	50
UČNA GRADIVA	54
PROJEKTI V PODPORO NADALJNJIM KORAKOM V POKLICNEM IN STROKOVNEM IZOBRAŽEVANJU	56
ANALITIČNOINFORMACIJSKA DEJAVNOST	67
ZAPOSLENI NA CENTRU RS ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE	72

4

VODNIKU ZA ŠOLSKO LETO 2003/04 NA POT

VODNIK
ŠOLSKO LETO
2003/04

5

Pred vami je znova Vodnik Centra Republike Slovenije, tokrat za šolsko leto 2003/04. Pripravljen je z namenom, da uporabnika vodi med dejavnostmi, ki jih je Center načrtoval za leto 2003, in dejavnostmi, ki so na posameznih področjih načrtane za vnaprej. Želja Centra je, da prikaže potek in najpomembnejše dosežke ter z letnim delovnim načrtom zastavljene naloge za nadaljnji strokovni razvoj poklicnega in strokovnega izobraževanja. Poleg Vodnika pa so uporabnikom dosegljiva tudi različna poročila, ki jih Center pripravlja o posameznih projektih, ter aktualna obvestila na njegovih spletnih straneh.

Med načrtovanimi nalogami v letu 2003 je na prvem mestu razvojni program za razvoj poklicnega in strokovnega izobraževanja v celoti. Zastavljen je bil v preteklem letu kot dolgoročni program uvajanja novih izhodišč za pripravo programov nižjega in srednjega poklicnega in srednjega strokovnega izobraževanja v prakso. Center od skupno devetih neposredno vodi pet projektov, ki so namenjeni razvoju poklicnih standardov, modularnih izobraževalnih programov, povezovanju splošnega, strokovnega in praktičnega znanja, usposabljanju izobraževalcev in preprečevanju neuspešnosti v poklicnem in strokovnem izobraževanju. V razvojnem programu sodelujejo štiri pilotne šole, kjer se novosti preizkušajo ter se bodo poskusno tudi vpeljevale v praksi. Dosedanji rezultati razvojnega programa so predvsem pripravljene standardi ključnih kvalifikacij, ki sta jih že obravnavala strokovna sveta za poklicno in strokovno in za splošno izobraževanje, ter predlogi modularno izoblikovanih izobraževalnih programov za avtoserviserja in steklarja. Prav tako je kot podlaga za pripravo izobraževalnih programov oblikovanih več poklicnih standardov, v pripravi pa sta instrumentarij za spremljanje in preprečevanje osipa v poklicnih in strokovnih šolah, ki je še vedno visok, in novi koncept stalnega strokovnega izobraževanja učiteljev, ki so bistveni dejavniki v vsakem izobraževanju.

Razvojni program bo končan šele prihodnje leto. Vpeljevanje novosti mora naše poklicno in strokovno šolstvo, ki se sooča s čedalje večjimi težavami, približati praksi držav Evropske unije, v katero se včlanjujemo. Evropska unija ambiciozno postavlja cilje, ki naj bi jih na področju izobraževanja države dosegle do leta 2010. Zato v Vodniku namenoma predstavljamo trende in spremembe na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja v Evropi.

Center RS za poklicno izobraževanje pripravlja množico nacionalnih poklicnih standardov, ki so lahko podlaga za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije. Vendar je vpeljevanje novih nacionalnih poklicnih standardov še pomembnejše za posodabljanje oziroma pripravo izobraževalnih programov poklicnega in strokovnega izobraževanja. V preteklem obdobju se je uveljavilo certificiranje nacionalnih poklicnih kvalifikacij, kar daje novo podobo nacionalni kvalifikacijski strukturi v Sloveniji. Pri tem pa je zlasti pomembno, da za uporabnike doma in v tujini zagotovimo preglednost oz. transparentnost poklicnih kvalifikacij oz. njihovo mesto v odnosu do izobraževalnega sistema. Temu je namenjen registracijski

informacijski sistem poklicnih standardov, programov in nacionalnih poklicnih kvalifikacij, ki ga Center razvija in izpopolnjuje že nekaj let in predstavlja eno izmed njegovih temeljnih nalog.

Med pomembnimi novostmi, s katerimi se bo srečalo poklicno in strokovno izobraževanje v prihodnjem obdobju, so strukturni skladi Evropske unije. V prvem polletju 2003 je vlada pripravila enoten programski dokument, ki je podlaga za usklajevanje strukturne politike in pripravo programov, ki bi jih financirali s sredstvi strukturnih skladov. Med temi so zlasti pomembna sredstva Evropskega socialnega sklada, ki bi jih Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport želelo porabljati za razvoj in posodabljanje izobraževalne ponudbe v poklicnem in strokovnem izobraževanju, razvoj vseživljenjskega učenja in strokovno izpopolnjevanje učiteljev, svetovalcev v izobraževanju, mentorjev ter drugih akterjev. Razvojni cilji, ki naj bi jih dosegli, bodo neposredno vplivali na naloge Centra pri pripravi nacionalnih poklicnih standardov, pripravi izobraževalnih programov in še posebej pri razvoju človeških virov, kjer je glavna dejavnost namenjena izobraževanju učiteljev in njihovemu stalnemu strokovnemu izpopolnjevanju.

Center že v vsa leta vodi številne projekte ali pa v projektih sodeluje kot partner. Tako bo nadaljeval s projekti programa Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, namenjenega krepitvi lokalne ravni Phare, ter sodeloval v mednarodnih projektih v sklopu programov Leonardo da Vinci in Socrates. V načrtu je tudi razpis inovacijskih projektov na poklicnih in strokovnih šolah. Ob vseh številnih projektih poteka organizirano delo pri pripravi učnih gradiv in spremljavi vpeljevanja izobraževalnih programov, spremljanju zaključnih izpitov ter poklicne mature. V letu 2003 se je dokončno osamosvojila tudi Služba za evropske programe, ki je nekaj let delovala v sklopu Centra in bo poslej prevzela še nekatere nove naloge.

Vodnik skozi šolsko leto 2003/04 naj bo zato le majhen kažipot v smeri manjših ali večjih sprememb, ki se že dalj časa nakazujejo v poklicnem in strokovnem izobraževanju. Vsem, ki pri tem tako ali drugače sodelujete, želim veliko uspehov!

Vladimir Tkalec

RAZVOJNI PROGRAM

Razvojni program za podporo implementaciji »izhodišč za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega ter srednjega strokovnega izobraževanja«

VODNIK
PROJEKTI
2003/04

7

Naloga Razvojnega programa za podporo implementaciji novih Izhodišč je predvsem v tem, da skupaj z vsemi socialnimi partnerji, ki sodelujejo pri razvoju poklicnega in strokovnega izobraževanja, najdemo skupne rešitve za nadaljnji razvoj poklicnega in strokovnega izobraževanja v Sloveniji. Pri tem so nam v veliko podporo in pomoč izsledki nekaterih prejšnjih programov, predvsem programa PHARE I in PHARE MOCCA, prav tako pa tudi usmeritve razvoja poklicnega izobraževanja v Evropi.

Na podlagi evalvacijskih ocen poklicnega in strokovnega izobraževanja v okviru programa Phare Mocca je Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje v letu 2001 sprejel spremembe in dopolnitve Izhodišč za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega ter srednjega strokovnega izobraževanja.

Bistvene novosti, ki jih prinašajo Izhodišča, so predvsem naslednje:

- odpiranje kurikulumov,
- modularizacija izobraževalnih programov,
- povezovanje splošnega strokovnega in praktičnega znanja,
- izenačevanje izobrazbenega standarda tako za šolsko kot za dualno obliko izobraževanja.

Pri tem pa je treba upoštevati tudi sklepe številnih evropskih dokumentov, ki narekujejo smernice za nadaljnji razvoj poklicnega in strokovnega izobraževanja. Naj omenimo samo nekaj pomembnih sklopov:

- temeljni cilj poklicnega izobraževanja je zaposljivost mladih, to pomeni, da morajo že v času šolanja dobiti tisto znanje, spretnosti in sposobnosti, ki jim bodo omogočali vstop na trg dela, obenem pa zagotavljali osebno rast, razvoj poklicne kariere in sprejemanje različnih vlog v družbi;
- okrepiti je treba sodelovanje med izobraževanjem in podjetji, ki zagotavlja kakovost izobraževanja in povezovanje med izobraževanjem in delom;
- več napora je treba vložiti v usposabljanje učiteljev, predvsem pri uporabi novih informacijskih tehnologij ter sodobnih metod in tehnik učenja;
- večja fleksibilnost izobraževalnih programov ter prilagodljivost potrebam trga dela narekujeta hitrejše odzivanje na spremembe v okolju, to pomeni tudi vpeljevanje različnih poti za pridobivanje kvalifikacij;

- odpiranje možnosti nadaljevanja izobraževanja in vseživljenjsko učenje in izobraževanje sta ključnega pomena za nadaljnji razvoj poklicnega in strokovnega izobraževanja ter ključnega pomena za razvoj družbe, ki temelji na znanju.

8

Razvojni program sestavlja devet projektov, ki se uresničujejo od marca 2002 do konca julija 2004. Center RS za poklicno izobraževanje je nosilec petih in koordinira enega projekta.

V nadaljevanju so na kratko predstavljeni projekti, ki jih vodi oziroma koordinira Center RS za poklicno izobraževanje:

P1 - Poklicni standardi

P2 - Modularno grajeni izobraževalni programi

P3 - Povezovanje splošnega, strokovnega in praktičnega znanja

P6 - Usposabljanje izobraževalcev

P7 - Preprečevanje neuspešnosti v poklicnem in srednjem izobraževanju in blažitev njenih posledic

P8 - Poskusno uvajanje Izhodišč v pilotnih šolah

Mirjana Kovač

POKLICNI STANDARDI

Namen projekta

Poglavitni namen projekta Poklicni standardi je priprava konsistentne metodologije in postopkov za razvoj nacionalnih poklicnih standardov, ki bodo omogočali pripravo sodobnih, mednarodno primerljivih izobraževalnih programov.

Globalni cilji:

- razvoj novih, mednarodno primerljivih in tržno zanimivih, poklicnih kvalifikacij;
- spodbujanje usposabljanja za nova poklicna področja;
- večanje stopnje usposobljenosti prebivalstva;
- povečanje zaposljivosti in mobilnosti znotraj skupnega evropskega trga ter povečanje hitrega preusposabljanja za nova poklicna področja;
- povečanje transparentnosti kvalifikacijske strukture;
- izboljšanje enakih možnosti obeh spolov (gender equality) in socialno ogroženih pri pridobivanju nacionalnih poklicnih kvalifikacij.

Dosedanji rezultati

1. Dodatek k spričevalu

Po zgledu dodatkov k spričevalom, dosegljivih v nacionalnih referenčnih središčih držav Evropske unije (predvsem Danske in Finske) je pripravljen osnutek nacionalnega obrazca za dodatek k spričevalu. Vsebina je usklajena z obrazcem, ki so ga v okviru Foruma uskladile članice Evropske unije.

Pripravljen je osnutek dodatka k spričevalu za avtomehanika v slovenskem in angleškem jeziku.

2. Kvalifikacijska struktura

S pomočjo primerov kvalifikacijskih struktur v državah Evropske unije smo pripravili osnutek modela kvalifikacijske strukture za avtoservisno dejavnost po ravneh zahtevnosti in s prikazanimi možnostmi napredovanja v poklicni vertikali.

3. Strokovni svet za poklicno in strokovno izobraževanje je na predlog projektne skupine potrdil naslednje spremembe in dopolnitve postopkov in metodologij priprave poklicnih standardov:

- zagotovi se delovanje raziskovalne skupine za proučevanje in razvoj strukture dela, ki bo redno izdelovala srednjeročne in dolgoročne napovedne študije;
- zagotovi se redno, sistematično spremljanje sprememb na poklicnih področjih oz. sektorjih dejavnosti. To praktično pomeni, da CPI dejavnosti, ki jih sicer občasno izvaja za posamezna področja, izvaja redno v določenih časovnih intervalih za vsa področja;
- ustanovijo se telesa socialnih partnerjev na ravni panog – PODROČNI ODBORI. Strukturo in člane področnih odborov predlagajo pristojne zbornice, ministrstva in sindikati. Področne odbore se vključi v postopek priprave poklicnega standarda. Naloge področnih odborov naj se določijo v ustreznem podzakonskem aktu oziroma v poslovniku;
- v sistem razvoja in sprejemanja poklicnih standardov se zapiše mehanizem (koraki in akterji) za sistematično, redno revizijo in prenavo poklicnih standardov za poklicna področja na 5 let.

Veronika Šlander,
vodja projekta

MODULARNO GRAJENI IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI

V projektu bomo razvili metodologijo priprave modulov v izobraževalnih programih, ki so pripravljene na podlagi dveh ali več poklicnih standardov. Kjer je to smiselno, bodo izobraževalni programi oblikovani iz modulov (delov programa), ki na eni strani izhajajo iz poklicnih standardov, na drugi pa vodijo k poklicnim kvalifikacijam. S tem bi se priprava izobraževalnih programov uskladila z rešitvami, ki jih prinaša Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah, ki odpira nove možnosti za vseživljenjsko učenje, kar je eno osrednjih prizadevanj razvitih evropskih držav in mednarodnih organizacij. Z modularno zasnovanostjo programov bomo odraslim omogočili pridobivanje novih poklicnih kvalifikacij. Obenem pa bomo tudi mladim, ki prezgodaj zapustijo šolanje brez formalne izobrazbe, omogočili, da si pridobijo poklicno kvalifikacijo.

Pripravljeni bodo projekti vpeljevanja novih izobraževalnih programov z moduli, kjer se bodo novosti evalvirale in verificirale. Posebno pozornost bomo namenili usposabljanju učiteljev in celotnih učiteljskih kolektivov. Zlasti bomo tesno sodelovali z razvojnimi projekti, ki je namenjen povezovanju splošnega, strokovnega in praktičnega znanja.

S projektom bomo uresničili naslednje cilje:

- ohraniti (ali razviti) koncept široko zasnovanih izobraževalnih programov in obenem povečati prilagajanje programov naraščajočim spremembam na trgu dela;
- razviti koncept izobraževalnega modula kot dela programa in zagotoviti možnosti za njegovo izvajanje;
- s pomočjo metodologije priprave modulov v izobraževalnih programih v skladno celoto povezati sistem izobraževanja in sistem nacionalnih poklicnih kvalifikacij;
- zagotoviti vsem, ki si v sistemu izobraževanja pridobijo nacionalno poklicno kvalifikacijo, večjo možnost konkuriranja na trgu dela in sodelovanja v demokratični družbi.

Delovna skupina je do sedaj pripravila osnutek metodologije za oblikovanje modulov v izobraževalnih programih. Pri tem smo posebno pozornost namenili povezovanju strokovnoteoretičnega in praktičnega znanja, vključevanju ključnih kvalifikacij v module ter razmerju med celoto programa in moduli. Pripravili smo tudi že prve osnutke modulov v izobraževalnem programu Steklar in jih predstavili na Strokovnem svetu RS za poklicno in strokovno izobraževanje.

Darko Mali,
vodja projekta

POVEZOVANJE SPLOŠNEGA, STROKOVNEGA IN PRAKTIČNEGA ZNANJA

Povezovanje splošnega, strokovnega in praktičnega znanja pomeni odmik od predmetne zasnovanosti programov in znanstvene sistematike v predmetih k bolj problemsko zasnovanim programom, katalogom znanja in njihovemu izvajanju.

Cilji projekta so:

- razviti nove koncepte povezovanja splošnega, strokovnega in praktičnega znanja v koherentno in problemsko zasnovanih katalogih znanja in izpitnih katalogih v poklicnem izobraževanju;
- razviti nove koncepte znanja (dinamičnost, aktivnost, kritičnost, povezanost), ki bo relevantno za sedanje in prihodnje življenjske in poklicne situacije dijakov/vajencev in bo vodilo k razvoju poklicnih kompetenc;

- razviti koncept ključnih kvalifikacij, ki so podlaga za včlenjevanje splošnega znanja v izobraževalne programe, in pripraviti nacionalne standarde ključnih kvalifikacij;
- doseči večjo vsebinsko skladnost in notranjo koherentnost izobraževalnih programov. To bo mogoče doseči z definiranjem logično in vsebinsko zaokroženih celot, ki bodo presegle predmetno razdrobljenost in bodo povezale strokovnoteoretično in praktično znanje ter ključne kvalifikacije. Cilj je razvijati vse razsežnosti poklicnega in strokovnega izobraževanja: izobraževati za zaposljivost, osebnostni razvoj, udeležbo v družbi in odpirati možnosti za nadalje izobraževanje.

V okviru projekta so bile dosedaj izpeljane tele dejavnosti:

- pripravljena je bila metodologija za pripravo nacionalnih standardov ključnih kvalifikacij;
- v delovnih skupinah so bili pripravljene osnutki standardov ključnih kvalifikacij za: slovenščino, matematiko, tuji jezik, umetnost, družboslovje, naravoslovje, varovanje zdravja, okoljsko vzgojo, zdravje in varstvo pri delu, podjetništvo, socialne spretnosti, oblikovanje kariere, učenje učenja;
- v Strokovnem svetu za splošno izobraževanje in Strokovnem svetu za poklicno in strokovno izobraževanje je bila opravljena prva razprava o osnutkih ključnih kvalifikacij.

Mag. Slava Pevec Grm,
vodja projekta

USPOSABLJANJE IZOBRAŽEVALCEV

Projekt Usposabljanje izobraževalcev neposredno podpira vpeljevanje kurikularnih sprememb, predvidenih z Razvojnim programom. Po začetnem usposabljanju vodstev in projektnih skupin pilotnih šol smo izpeljali tudi usposabljanja projektnih skupin za izdelavo metodologije in zasnove izobraževalnega programa ter oblikovanje integriranih katalogov znanja. Novo znanje se uporablja pri pripravi programa Avtoserviser, ki je trenutno pred fazo včlenjevanja ključnih kvalifikacij v program. Ob tem, prvem primeru snovanja programa na kompetenčni način bomo pridobili prepotrebne izkušnje, ki jih bomo uporabili pri nadaljnji pripravi programov po novih izhodiščih. Medpredmetno povezovanje vsebin ter povezovanje teorije in prakse zahtevata drugačne oblike in metode dela ter drugačno organizacijo vzgojno-izobraževalnega dela. Zaradi tega smo poleg usposabljanja za pripravljalce programov načrtovali tudi usposabljanja učiteljev in vodstev šol, ki bodo nove programe izvajale. Programi so sestavni del ponudbe izobraževanja in usposabljanja, ki ga bo v letošnjem šolskem letu izvajal Center. Verjamemo, da bo novi koncept dolgoročno prispeval večji usposobljenosti ter s tem tudi zaposljivosti in socialni vključenosti prihodnjih dijakov – udeležencev v programih.

Poleg podpore vpeljevanju kurikularnih sprememb se v projektu ukvarjamo tudi s posodabljanjem temeljnega usposabljanja izobraževalcev v poklicnem in strokovnem izobraževanju. Tako smo, ob konsenzu in s sodelovanjem vseh izvajalcev pedagoško-andragoškega usposabljanja (Pedagoška fakulteta Ljubljana, Filozofska fakulteta Ljubljana, Pedagoška fakulteta Maribor), zasnovali drugačno izvajanje modula Specialna didaktika. Ta se bo za udeležence iz pilotnih šol, vključenih v Razvojni program, izvajal predvsem neposredno v šolskem okolju. Poleg nosilca modula – predavatelja specialne didaktike s fakultete, bo z udeležencem usposabljanja sodeloval tudi mentor v šoli. Za prihodnje mentorje smo pripravili program usposabljanja, ki se ga bodo v prvi fazi udeležili izkušeni učitelji iz pilotnih šol. Predvideno širjenje kroga mentorjev bomo v prihodnje omogočili z nastankom mreže šol, v katerih se bodo usposabljali prihodnji učitelji. To bo prineslo bistveni kakovostni preskok v temeljnem usposabljanju v poklicnem in strokovnem izobraževanju.

Davorin Majkus,
vodja projekta

PREPREČEVANJE NEUSPEŠNOSTI V POKLICNEM IZOBRAŽEVANJU TER BLAŽITEV NJENIH POSLEDIC

Namen projekta

Na podlagi podatkov, ki jih kažejo evalvacijska poročila o uspešnosti generacij v srednjih šolah, je mogoče ugotoviti, da se stanje v večji prehodnosti dijakov in vajencev po kurikularni prenovi, ki se je izvajala kot del reforme sistema poklicnega in strokovnega izobraževanja (eden izmed ciljev prenove je bil povečanje deleža mladih, ki uspešno dokončajo izobraževanje), ni bistveno izboljšalo.

Zato smo v Centru RS za poklicno izobraževanje kot enega izmed projektov, ki potekajo v sklopu razvojnega programa, predvideli tudi projekt Preprečevanje šolske neuspešnosti v poklicnem in strokovnem izobraževanju – OPSI].

Temeljni namen projekta je vzpostavitev učinkovitega in preglednega sistema preprečevanja osipa in blažitev posledic pojava osipa.

Zadali smo si naslednje cilje:

- razviti mednarodno primerljivo metodologijo za spremljanje pojava osipa; pripraviti predloge za preprečevanje pojava osipa v poklicnih in strokovnih šolah in jih poskusno vpeljati v šole;

- izdelati model spremljanja in informiranja mladih, ki niso vključeni v izobraževalni sistem ali na trg dela;
- pripraviti standarde za programe, ki so v sklopu Aktivne politike zaposlovanja namenjeni mladi populaciji s končano osnovnošolsko izobrazbo ali manj;
- pripraviti nacionalni program za preprečevanje šolske neuspešnosti in blažitev njenih posledic.

Delo poteka v štirih delovnih skupinah:

1. Metodologija

Člani/ce skupine so pregledali načine spremljanja oz. metodologijo, ki je bila za spremljanje pojava osipa uporabljena v preteklosti, in ugotovili, da je le z individualnim spremljanjem posameznikov/ic mogoče priti do natančnih in kakovostnih podatkov. Zadnje spremljanje je bilo izpeljano pred petimi leti (financiral ga je MŠZŠ ob pomoči ZRSZ). Skupina je ugotovila, da bi bilo tudi v prihodnosti treba uporabiti podobno metodologijo, vendar z nekaterimi spremembami.

Zdaj poteka preverjanje »elektronskih baz podatkov«, ki so že na voljo, da bi se ugotovilo, koliko bi bile uporabne za vključitev v spremljanje ter kateri podatki niso na voljo. Do konca avgusta naj bi ugotovili, katere podatke je mogoče uporabiti. Navezali smo tudi stik z izvajalcem, ki je zagotovil, da je pripravljen prispevati vse podatke ter metodologijo za uspešno izpeljavo spremljanja.

2. Preprečevanje šolske neuspešnosti

Delovna skupina je analizirala že obstoječe modele, strategije, metode ter t. i. »primere dobrih praks« različnih držav članic Evropske unije in preverila tudi primere dobrih praks, ki že obstajajo v našem sistemu.

Na podlagi zbranih informacij je nastal osnutek predlogov in ukrepov za preprečevanje pojava osipa.

Izhajajoč iz vzrokov pojava se delijo se na primarne preventivne ukrepe (svetovalne delo s celotno populacijo z namenom preprečevanja večjih problemov), sekundarne preventivne ukrepe (intervencija poklicne, strokovne šole na začetni ravni težav) ter terciarne preventivne ukrepe (preprečevanje širjenja motenj in težav).

Skupina bo v prihodnosti preverila predlagane rešitve v praksi in na podlagi evalvacije pripravila končni predlog.

3. Učinkovito informiranje in svetovanje dijakom, ki so prezgodaj zapustili šolanje

V prvi fazi so bile dejavnosti usmerjene v ponovno vpeljavo sodelovanja med šolami ter zavodi za zaposlovanje (pripravljena sta bila okrožnica za šole ter informativno gradivo).

V drugem delu je skupina pripravila anketni vprašalnik Učinkovito spremljanje in informiranje mladih, ki niso vključeni v formalni izobraževalni sistem ali trg dela. Poslali smo ga na 110 naslovov različnih organizacij, ki se ukvarjajo s to populacijo.

Na podlagi zbranih informacij bomo pripravili model celostnega svetovanja mladim, v prihodnjem letu pa ga bomo preverili v praksi.

4. Oblikovanje standardov za programe, ki so v sklopu Aktivne politike zaposlovanja (APZ) namenjeni mladi populaciji s končano osnovnošolsko izobrazbo ali manj.

Skupina je v prvem delu analizirala programe, ki potekajo v okviru APZ. Drugi del bo namenjen pripravi poklicnih standardov ter standardov ključnih kvalifikacij.

Projekt je podprt s finančnimi sredstvi Ministrstva za šolstvo, znanost in šport ter Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, delo pa s sredstvi programa Leonardo da Vinci.

Mojca Polak,
vodja projekta

POSKUSNO UVAJANJE IZHODIŠČ V PILOTNIH ŠOLAH

Spremembe, ki jih prinašajo nova Izhodišča, zahtevajo tudi spremenjeno vlogo šol. Šole bodo morale prevzeti ključno vlogo pri uveljavljanju koncepta vseživljenjskega učenja, izobraževanja zaposlenih in brezposelnih, usposabljanju za pridobivanje poklicnih kvalifikacij v certifikatnem sistemu. Sočasno pa bodo morale šole skupaj s socialnimi partnerji v regiji oziroma v panogi prevzeti tudi del odgovornosti za pripravo in izvedbo odprtega kurikulumu. Skratka, gre za večjo avtonomijo šol pri organizaciji in izvedbi izobraževanja.

Namen pilotnih šol je predvsem preizkušanje novosti, tako vsebinskih, organizacijskih kot finančnih, ki jih prinašajo nova Izhodišča. Novembra 2002 je Center RS za poklicno izobraževanje objavil razpis z naslovom Preizkušanje Izhodišč v pilotnih šolah. Na razpisu so bile izbrane štiri pilotne šole: Šolski center Ptuj, Šolski Center Velenje, Kmetijska in gosposdinarska šola Šentjur in Tehniški šolski center Nova Gorica.

Cilji sodelovanja pilotnih šol so naslednji:

16

- dejavno sodelovanje pri pripravi novih izobraževalnih programov, katalogov znanja in izpitnih katalogov;
- sodelovanje v delovnih skupinah pri pripravi ključnih kvalifikacij;
- vpeljevanje in izvedba novih izobraževalnih programov;
- sodelovanje s socialnimi partnerji v regiji pri pripravi odprtega kurikuluma;
- širjenje novih rešitev na druge poklicne in strokovne šole;
- usklajevanje možnih rešitev novega načina financiranja z MŠZŠ;
- usposabljanje učiteljev.

Pilotne šole so pripravile operativne načrte, s katerimi so opredelile težišče svojega delovanja. Tako Poklicna in tehniška strojna šola Šolskega centra Ptuj sodeluje v pripravi izobraževalnih programov Avtoserviser, Kmetijska in gospodinjska šola Šentjur ter Poklicna in tehniška kmetijska šola Šolskega centra Ptuj pa bosta pripravljali izobraževalni program poklicno-tehniškega izobraževanja, ki bo nadomestil program Kmetijsko-podjetniške dejavnosti. Pripravo izobraževalnih programov na področju informacijsko-komunikacijske tehnologije sta prevzela Tehniški šolski center iz Nove Gorice in Šolski center Velenje.

Vse pilotne šole pa sodelujejo pri pripravi odprtega kurikuluma, spremembi financiranja, preprečevanju šolske neuspešnosti in usposabljanju učiteljev.

Delo poteka v obliki delavnic, k sodelovanju smo pritegnili tudi strokovnjake iz Nizozemske, ki so nam predstavili izkušnje pri razvoju poklicnega in strokovnega izobraževanja na Nizozemskem. Za predstavnike pilotnih šol je bil organiziran tudi študijski obisk v München, na Bavarsko, kjer so predstavniki Nemškega zveznega instituta za poklicno izobraževanje iz Bonna (BIBB), Pedagoškega instituta iz Münchna, Obrtne zbornice Bavarske ter predstavniki šolskega centra za elektrotehniko in predstavniki mojstrske šole iz Münchna predstavili razvoj poklicev in poklicnega izobraževanja v Nemčiji ter nov koncept izobraževalnih programov s poudarkom na sodobnih načinih učenja in poučevanja.

Mirjana Kovač,
koordinatrica pilotnih šol

TRENDI IN IZZIVI POKLICNEGA IN STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA V EVROPI

Procesi globalizacije in leta 2000 v Lizboni zastavljeni strateški cilj, da naj Evropa do leta 2010 postane »najbolj konkurenčno in dinamično gospodarstvo na svetu, sposobno trajnostne rasti, z več in boljšimi delovnimi mesti ter večjo socialno kohezijo«, postavlja pred evropske sisteme izobraževanja in usposabljanja številne nove izzive in naloge. Države Evropske unije so izpostavile njihov veliki pomen pri razvoju družbe, temelječe na znanju, krepitvi evropskega trga dela, zaposlovanja in konkurenčnosti in pri tem poudarile tri dolgoročne strateške cilje:

- izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja v Evropski uniji;
- vsem državljanom je treba omogočiti dostop do izobraževanja in usposabljanja;
- izobraževanje in usposabljanje je treba odpreti v družbo in širše okolje.

Šest ključnih sporočil, zapisanih v Memorandumu o vseživljenjskem učenju (temeljne spretnosti za vse, več vlaganj v človeške vire, razvoj inovacij v poučevanju in učenju, drugačni prijemi pri vrednotenju učenja in pomembna vloga svetovanja v vseživljenjskem učenju), Delovni program o ciljih za prihodnost sistemov izobraževanja, ki podrobno opredeljuje trinajst ciljev, ki naj bi jih dosegli evropski sistemi izobraževanja in usposabljanja, med drugimi: izboljšanje izobraževanja in usposabljanja učiteljev in drugih izobraževalcev, razvijanje ključnih kompetenc za družbo znanja in razvoj podjetniških lastnosti, izboljšanje dostopa do informacijsko-komunikacijske tehnologije, povečanje vpisa na naravoslovne in tehnične programe, kar najbolje uporabiti vire, povečanje mobilnosti in krepitev evropskega sodelovanja, ustvariti odprto učno okolje, zavzemanje za aktivno državljanstvo in enake možnosti, krepitev vezi z delovnim okoljem, raziskovanjem in širšo družbo in narediti učenje zanimivejše) in novembra 2002 v Koopenhagnu sprejeta deklaracija, v kateri so evropski ministri zapisali namero o okrepljenem sodelovanju v poklicnem in strokovnem izobraževanju in usposabljanju ter določili prioritete, dajejo okvir in določajo prioriteta področja in cilje tudi v poklicnem in strokovnem izobraževanju v Sloveniji.

Vzpostavitev povezovalnega in odprtega evropskega prostora izobraževanja in usposabljanja bo v času globalizacije in prehoda v družbo znanja ključnega pomena za prihodnost Evrope, njenih držav in državljanov. Da bi bili posamezniki mobilni na evropskem trgu delovne sile, potrebujejo primerljivo znanje, spretnosti, kompetence in kvalifikacije. Kaže se potreba po razvoju »skupne vrednosti /common currency/« kvalifikacij in kompetenc ter krepitvi evropske dimenzije v poklicnem in strokovnem izobraževanju.

Za uresničitev zastavljenih ciljev bi izpostavili naslednja prednostna področja:

18

- izboljšati je treba transparentnost, primerljivost in prenosljivost poklicnih kvalifikacij in kompetenc med različnimi državami. V okviru Foruma za transparentnost poklicnih kvalifikacij je bilo razvito orodje za zagotavljanje transparentnosti poklicnih kvalifikacij, kot so dodatek k spričevalu, evropski življenjepis, Europass training, nacionalno informacijsko središče, ki jih je treba povezati v enoten okvir za zagotavljanje transparentnosti. Pomemben cilj, ki ga kot prioriteto področje izpostavlja tudi Slovenija, je razvoj transparentne in mednarodno primerljive kvalifikacijske strukture s poudarkom na celostnem pristopu pri pripravi poklicnih standardov, razvrščenih na različne ravni zahtevnosti, in sodelovanje pri pripravi poklicnih standardov, ki jih pripravlja več držav skupaj. Program Leonardo da Vinci je temeljni finančni instrument, ki je na voljo državam članicam in tudi kandidatkam pri implementaciji tega cilja;
- nadaljnja fleksibilizacija in opiranje formalnega sistema, institucij in izobraževalnih programov. Cilj je izboljšati možnosti fleksibilnih poti skozi izobraževanje, priprava modularno izoblikovanih izobraževalnih programov, postavitve okvirja za kreditni sistem v poklicnem in strokovnem izobraževanju, razvoj ključnih kompetenc. V središče so postavljene potrebe posameznikov, ki v luči vseživljenjskega učenja izbirajo programe/module, pridobivajo znanje in spretnosti; fleksibilni sistem pa jim omogoča, da kvalifikacije in kompetence dopolnjujejo in jih prenašajo v nova okolja, kjer se jim priznajo v obliki kreditnih točk. Posebna pozornost je namenjena pripravi programov za ponovno vključevanje tistih, ki so prezgodaj izstopili iz formalnega sistema izobraževanja;
- današnji, predvsem pa prihodnji izzivi zahtevajo ustvarjanje nove kulture učenja v vseh okoljih: v šoli, na delovnem mestu, v lokalni in širši skupnosti ter družini - njihov cilj je motivirati za učenje in učenje narediti zanimivejše in privlačnejše in vsem življenju in različnih učnih položajih (formalno, neformalno, situacijsko učenje). Izobraževanje in učenje v šoli je treba povezati z dogajanjem v realnem življenju, družbi in gospodarstvu in tako krepiti relevantnost učenja v šoli kot enem temeljnih dejavnikov, da bo učenje postalo zanimivejše. Ustvarjanje spodbudnih okoliščin za učenje, novi pristopi pri poučevanju, na učenca in njegove potrebe osredinjen pouk, celostni pristop in medpredmetno povezovanje, ki pomaga učencu umeščati znanje in razvoj celostne poklicne usposobljenosti s poudarkom na problemskem pouku in izkustvenem učenju, ki povezuje praktične izkušnje s teoretičnim ozaveščanjem, aktivnim preizkušanjem in ustreznim ravnanjem. Temeljna sta učenje učenja, ki krepi avtonomnost posameznikov in jih opremlja s temeljnimi strategijami, da se bodo uspešno učili vse življenje v različnih kontekstih, in sodelovalno učenje ter razvoj socialnih kompetenc. Pri uresničevanju tega cilja je ključna nova vloga učitelja, ki ustvarja spodbudne okoliščine za samostojno učenje in učence motivira za nadaljnje učenje;
- nova kultura učenja je močno povezana z novo kulturo ocenjevanja in ugotavljanjem ter ocenjevanjem kompetenc, pridobljenih zunaj formalnega sistema izobraževanja, ter priznavanjem le-teh v formalnem sistemu in na trgu dela. V Evropi se izpostavlja, da so postavljeni standardi pogosto preozki in ne včlenjujejo znanja, pridobljenega zunaj šole. Prav tako se izpostavlja velik pomen formativnega (sprotnega) preverjanja, katerega cilj je podpora in usmerjanje k nadaljnjemu, učinkovitejšemu učenju. Izziv

ostaja premislek o pripravi nacionalnega kvalifikacijskega okvira, znotraj katerega bi bilo mogoče koherentno in transparentno meriti učne dosežke, temelječe na standardih znanja, spretnosti in kompetenc, ter postaviti jasna razmerja med vsemi javnoveljavnimi listinami (diplomami, spričevali in certifikati). Poudarek je na učnih dosežkih (znanju, spretnostih in kompetencah) posameznika, ki v luči vseživljenjskega učenja razvija svojo poklicno kariero in kompetence za osebni razvoj z udeležbo v družbi znanja;

- razvoj kakovosti v poklicnem in strokovnem izobraževanju z izdelavo skupnih meril za zagotavljanje kakovosti in kazalnikov za merjenje napredka ostaja eno od prednostnih področij delovanja v vseh državah članicah Evropske unije;
- te kompleksne cilje bo mogoče uresničiti le z intenzivnim partnerskim sodelovanjem vseh institucij, vključenih v izobraževanje in usposabljanje na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, krepitvijo zaupanja, izmenjavo izkušenj in zamisli ter skupnim sodelovanjem pri projektih. Dejavno pritegovanje socialnih partnerjev k sodelovanju je bistvenega pomena.

Mag. Slava Pevec Grm

NACIONALNI POKLICNI STANDARDI

20

V letu 2002 je bil opravljen prehod od nomenklatur poklicev, dokumenta, ki je združeval več poklicev in določal naziv poklicne ali strokovne izobrazbe, k poklicnim standardom, ki se pripravijo za posamezen poklic. Poklicni standard se pripravi na podlagi profila poklica in je podlaga za:

- program oz. programske module kot dele programa poklicnega ali strokovnega izobraževanja ali/in
- katalog standardov strokovnega znanja in spretnosti za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije (z neposrednim preverjanjem ali na podlagi listin).

Poklicne standarde pripravljamo na pobude, ki jih pripravijo zainteresirane pravne osebe. Razvoj poklicnega standarda je zahteven projekt, v katerem sodelujejo številni partnerji: organizacije delodajalcev in delojemalcev, pristojna ministrstva, šole. Upoštevati je treba nacionalne in sektorske razvojne dokumente, podatke Zavoda RS za zaposlovanje in Statističnega urada RS. Zelo zahtevna naloga je oblikovanje delovne skupine, v kateri je najpomembnejše sodelovanje strokovnjakov iz delovnih okolji, v katerih se poklic razvija. Vsak poklicni standard se umesti v ustrezno nacionalno kvalifikacijsko strukturo. Obvezen del utemeljitev je mednarodna primerjava, ki zagotavlja, da je tudi v državah Evropske unije mogoče pridobiti vsebinsko sorodno poklicno kvalifikacijo na primerljivi ravni zahtevnosti.

Pri razvoju poklicnih standardov v letu 2003 upoštevamo naslednja merila:

- celostni prijem, to pomeni, da razvijamo poklicne standarde za celotna strokovna področja v skladu s strategijo razvoja dejavnosti. To bo socialnim partnerjem omogočilo pripravo kvalifikacijskih struktur po dejavnostih in pospešilo oblikovanje nacionalne kvalifikacijske strukture v registracijsko-informacijskem središču pri CPI;
- priprava poklicnih standardov za poklicna področja, za katera nomenklature niso bile pripravljene (kemijska tehnologija, oblikovanje), oziroma niso bili prenovljeni izobraževalni programi (živilstvo);
- priprava poklicnih standardov za nova poklicna področja (informatika, mehatronika, okolje).

Večje skupine poklicnih standardov razvijamo na področjih: strojništvo in avtoservisna dejavnost, informacijsko-komunikacijske tehnologije, tekstil, gradbeništvo, kmetijstvo, turizem in osebne storitve. V prvi polovici leta je strokovni svet potrdil 38 poklicnih standardov.

V sodelovanju z MDDSZ smo oblikovali koncept delovanja področnih odborov, ki bodo v prihodnje skrbeli za razvoj in posodabljanje poklicnih standardov glede na potrebe tehnološkega in socialnega razvoja ter razvoj kvalifikacijske strukture. Člane področnih odborov so že imenovali pristojni socialni partnerji. Področni odbori bodo začeli delo v jesenskih mesecih, to bo vneslo novo kakovost v razvoj poklicnih standardov.

Veronika Šlander

RAZVOJ POKLICNEGA IN STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA PO STROKAH

VODNIK
ŠOLSKEGA LETA
2003/04

21

V zadnjih letih smo v razvoj izobraževalnih programov vložili veliko strokovnih moči. V vseh strokah so bili pripravljene novi izobraževalni programi poklicnega in strokovnega izobraževanja. Snovalci novih in prenovljenih izobraževalnih programov so upoštevali usmeritve izhodišč ter razvoj strokovnega področja. Posamezne stroke so poleg temeljnih izobraževalnih programov razvile tudi alternativne poti (poklicno-tehniško izobraževanje, poklicni tečajji), ki posameznikom omogočajo nadaljevanje izobraževanja v želeni smeri. Poklicno izobraževanje tako postaja fleksibilen sistem, ki omogoča pridobitev temeljne poklicne usposobljenosti in je ustrezna podlaga za nadaljevanje izobraževanja. Med najnovejše pridobitve lahko štejemo uspešno uveljavitev poklicne mature, ki bo tako dodatno vplivala na kakovost strokovnega izobraževanja.

Na Centru RS za poklicno izobraževanje smo pred dvema letoma pozdravili sprejem prenovljenih izhodišč, ki prinašajo nove poudarke pri razvoju izobraževalnih programov in tako omogočajo presežanje pomanjkljivosti dosedanje prenove. Podlaga za pripravo izobraževalnih programov so sedaj poklicni standardi, ki ohranjajo doseženo stopnjo fleksibilnosti in obenem omogočajo integracijo izobraževanja za več poklicev – kvalifikacij. Prenovljena izhodišča ne smejo biti več razlog za uniformnost programov, saj omogočajo veliko večjo integracijo splošnoizobraževalnega, strokovnoteoretičnega in praktičnega pouka, odpirajo kurikulum potrebam socialnih partnerjev na lokalni ravni in omogočajo oblikovanje modulov. Obenem narekujejo oblikovanje enotnega izobrazbenega standarda za izvajanje v celoletni šolski ali dualni obliki.

Z oblikovanjem širokih izobraževalnih programov, ki izhajajo iz širših poklicnih področij in vsebujejo več poklicnih standardov, želimo dijakom omogočiti, da si pridobijo temeljno poklicno izobrazbo, ki jim bo dala tudi znanje in sposobnosti za hitro prilagajanje razvijajočim se delovnim procesom, za večjo delovno mobilnost in boljšo podlago za nadaljnje pridobivanje izobrazbe in kvalifikacij. Upamo, da bomo v šolskem letu 2003/04 prišli do nacionalnih standardov znanja ključnih kvalifikacij, ki bodo splošnoizobraževalnim vsebinam v poklicnih šolah dali ustreznejše poudarke in jih obenem tesno povezali z drugimi temeljnimi poklicnimi in strokovnimi vsebinami. Prav ključne kvalifikacije bodo tisti temelj, ki bo zagotavljal ustrezno globino in širino temeljnega znanja.

»Teoretizacija« praktičnega izobraževanja oz. povezovanje strokovnoteoretičnega in praktičnega znanja je naslednji cilj, ki smo ga v dosednji prenovi uresničili le deloma. V novih programih bomo oblikovali učne sklope, ki temeljijo na poklicnih kompetencah, ključnih delovnih procesih in značilnih nalogah, ki so opredeljeni v poklicnih standardih. Bolj kot do sedaj si bomo prizadevali za učinkovito pripravo katalogov znanja. Transmisijski prijem pri pouku naj zamenja procesni prijem, kjer dijaki svoje znanje in spretnosti oblikujejo in razvijajo

z odkrivanjem in preizkušanjem, z vključevanjem različnih miselnih procesov in spoznavnih postopkov. Razviti bo treba organizacijske modele povezovanja izvajanja učnih sklopov v šoli (s strokovnoteoretičnim in praktičnim poukom) in praktičnega izobraževanja v neposrednem delovnem procesu.

Na nekaterih področjih poleg omenjenih razvojnih izzivov ostaja tudi dilema o obstoju obeh oblik poklicnega izobraževanja (celoletne šolske in dualne) in pa nerešena zahteva po oblikovanju manj zahtevnih izobraževalnih programov za populacijo z manjšimi učnimi zmogljivostmi. Te in druge sistemske in programske rešitve predstavljamo v nadaljevanju po posameznih področjih.

Darko Mali

ELEKTROTEHNIKA IN RAČUNALNIŠTVO

Elektrotehnika in **računalništvo** sta področji, na katerih se v današnjem času prav gotovo dogaja največ sprememb. Da bi lahko sledili sodobnim trendom, se mora tudi strokovno osebje, ki deluje na teh dveh področjih, tem spremembam prilagajati z ustrezno hitrostjo. Ravno tako se morajo najnovejšim dognanjem elektronskih, komunikacijskih in informacijskih tehnologij prilagajati izobraževalni programi, saj je le-to pogoj za uspešno usposabljanje dijakov za njihovo nadaljnje delo in poklic.

V preteklih letih so bili prenovljeni programi nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja ter programi na področju srednjega strokovnega izobraževanja: Monter električnih naprav, Pomočnik električarja, Električar elektronik, Električar energetik, Elektrotehnik elektronik, Elektrotehnik energetik, Elektrotehnik telekomunikacij in Elektrotehnik računalništva. S šolskim letom 2003/03 pa se bodo poleg programov srednjega strokovnega izobraževanja začeli izvajati tudi prenovljeni programi poklicno-tehniškega izobraževanja (PTI) Elektrotehnik elektronik in Elektrotehnik energetik ter poklicni tečaj za elektrotehnik računalništva.

Pridobili smo nov program na ravni višjega strokovnega izobraževanja, ki dopolnjuje vrzel v poklicni vertikali, kajti poleg višješolskih programov Elektronika, Energetika in Telekomunikacije se bo v šolskem letu 2003/04 začelo izvajanje programa Informatika. Omenjeni program je sodobno zasnovan, saj sledi trenutnim trendom v izobraževanju in stroki. V programu se je moč izobraževati po dveh modulih: Programske aplikacije in podatkovne baze ter Računalniški sistemi in omrežja.

S šolskim letom 2002/03 so dokončali šolanje prvi dijaki v dualni organizaciji. V povprečju spremljave zaključnih izpitov kažejo veliko zadovoljstvo dijakov, vključenih v dualni sistem, ter še večje zadovoljstvo in celo navdušenje njihovih mentorjev in delodajalcev – hkrati pa tudi njihovo obžalovanje, da ni več dijakov vključenih v dualni način izobraževanja. Vsekakor je v prihodnjem šolskem letu na področju dualne organizacije pričakovati podoben položaj.

Področje elektrotehnike in računalništva oziroma spremljajoče tehnologije pa narekujejo tudi razvoj interdisciplinarnih dejavnosti, kot sta npr. avtoservisna dejavnost in mehatronika. Omenjeni dejavnosti pa sta primer, kako se z razvojem integrira določeno znanje z različnih področij. Združujeta področji elektrotehnike, komunikacijskih tehnologij in strojništva (mehanike, hidravlike, pnevmatike). Za potrebe trga se tako razvijajo novi poklicni standardi: Avtoserviser, Avtoservisni tehnik ter standardi na področju mehatronike od četrte do šeste zahtevnostne ravni.

Za izobraževanje v skladu z novimi izhodišči sta od štirih pilotnih šol kar dve, ki izvajata programe s področja elektrotehnike in računalništva, in tudi tukaj si obetamo veliko novih spoznanj in koristnih pripomočkov za razvoj in delo pri izobraževanju na omenjenih področjih.

Darko Hribar

EKONOMSKA, TRGOVSKA IN UPRavno-ADMINISTRATIVNA DEJAVNOST

Na **ekonomsko, trgovsko** in **upravno-administrativnem** področju se zavedamo, da se uspeh kurikularne prenove meri predvsem po tem ali bodo v procesu poučevanja in učenja nastale zaželene spremembe (od količine h kakovosti znanja, od spominskega sprejemanja k razmišljanju, od teoretičnega k uporabnemu znanju) in ali bo šola učence bolj opremila za izzive prihodnosti v vsakdanjem delovanju šol, pri čemer je prvi pogoj premik v pojmovanju znanja, učenja in poučevanja. Zato smo pripravili kakovostna izobraževanja učiteljev, s katerimi postopno vpeljujemo nov predmet projektno delo v izobraževalni program Ekonomski tehnik.

Predmet omogoča sodobne strategije učenja, nakazuje medpredmetne povezave, učitelji in dijaki pri predmetu dejavno sodelujejo v učnem procesu, učenje poteka povečini skozi interakcijo, večina ključnih spretnosti, kvalitet in sposobnosti je pridobljena iz izkušenj in s prakso. Sposobnost za delo v timu, ki jo delodajalci vedno bolj upoštevajo in cenijo, je temelj učne strategije predmeta projektno delo.

Poklicno in strokovno izobraževanje je umeščeno v kontekst nenehnih sprememb na trgu dela ter globalizacije. Zaradi omenjenega dejstva pripravljamo take izobraževalne programe, ki povezujejo različne oblike izobraževanja in učenja ter različna učna okolja v koherentno strukturirano izobraževalno ponudbo, ki se bo hitro odzivala na povpraševanje po storitvah v procesu vseživljenjskega učenja. Mladim je treba zagotoviti, da bodo že med šolanjem razvili ključne kompetence.

Strokovni svet je tako v šolskem letu 2002/03 sprejel naslednje prenovljene izobraževalne programe: Ekonomski tehnik poklicno-tehniško izobraževanje, Administrator, Ekonomski tehnik poklicni tečaj, kjer se kažejo omenjena dejstva.

Omenjeni izobraževalni programi so pripravljene tudi za dijake na narodno in jezikovno mešanem območju ter za dijake s posebnimi potrebami:

- Ekonomski tehnik PTI (SI) s slovenskim učnim jezikom za izvajanje na narodno in jezikovno mešanem območju Slovenske Istre;
- Ekonomski tehnik PTI (IS) z italijanskim učnim jezikom na narodno in jezikovno mešanem območju Slovenske Istre;
- Ekonomski tehnik PTI (DV) dvojezični slovensko-madžarski program;
- Administrator (SI) s slovenskim učnim jezikom za izvajanje na narodno in jezikovno mešanem območju Slovenske Istre;
- Administrator (IS) z italijanskim učnim jezikom na narodno in jezikovno mešanem območju Slovenske Istre;
- Ekonomski tehnik poklicni tečaj (IS) z italijanskim učnim jezikom na narodno in jezikovno mešanem območju Slovenske Istre;
- Administrator – informativno področje; pripravljen za slepe in slabovidne dijake nadomešča dosednji program Telefonist in omogoča nadaljevanje izobraževanja v programu srednjega poklicno-tehniškega izobraževanja Ekonomski tehnik PTI; prilagojen za slepe in slabovidne,
- Administrator; pripravljen za gibalno ovirane dijake traja štiri leta ter tako omogoča dijakom in dijakinjam, da se lahko ustrezno usposobijo za omenjeni poklic. Program omogoča nadaljevanje izobraževanja v programu srednjega poklicno-tehniškega izobraževanja Ekonomski tehnik PTI, pripravljen za gibalno ovirane dijake.

V duhu novih Izhodišč za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja ter programov srednjega strokovnega izobraževanja pa se na podlagi sprejetih poklicnih standardov pripravljata izobraževalni program nižjega poklicnega izobraževanja. Pomočnik administratorja in višješolski program Računovodja/računovodkinja za manjše družbe, samostojne podjetnike in zavode. Pri nastajajočih izobraževalnih programih je poudarek predvsem na povezovanju splošnega, strokovnega in praktičnega izobraževanja, kjer bomo zagotovili problemsko zasnovana programa, pri čemer so podlaga za včlenjevanje splošnega znanja v program ključne kvalifikacije, ki se uresničujejo v povezavi s strokovnim in praktičnim delom.

Jana Ravbar

GOSTINSTVO IN TURIZEM, GOSPODINJSKE STORITVE, FRIZERSKE STORITVE, PREDŠOLSKA VZGOJA, KULTURA

V O B N I K
2003/04

25

Področje **frizerstva** je za sedaj ostalo še eno izmed redkih tradicionalnih poklicev na srednji poklicni ravni, ki mladini ne omogoča neposredne vertikalne nadgradnje izobraževanja v stroki. V preteklem šolskem letu so delodajalci po trdih razpravah in na podlagi novih izhodišč za prenovo izobraževalnih programov, ki med drugim omogočajo modularno zasnovane programe in pridobitev ožjih poklicnih profilov, zaznali nove možnosti in tudi prednosti za razvoj frizerske stroke. Odločili so se za prevetritev celotne kvalifikacijske strukture na frizerskem področju ter podali pobudo za izdelavo poklicnih standardov za poklicne profile: manikura, frizerstvo, maskerstvo in lasničarstvo, make-up ličenje ali vizažist. Za drobljenje dela v frizerstvu na moško in žensko se niso odločili. Prav tako se niso odločili za dana predloga o tehnologu ter o oblikovalcu v frizerstvu, ki bi moral biti na ravni višjega strokovnega izobraževanja, saj za zdaj v praksi še niso izkazane potrebe.

Na oddelku za poklicne standarde intenzivno pripravljajo strokovne podlage ter na podlagi zahtev dela, primerjav z zahtevnostjo sorodnih poklicev osebne nege in mednarodnih primerjav popisujejo in merijo raven zahtevnosti posameznih profilov. Šele na podlagi utemeljenih izsledkov strokovnih podlag se bomo v socialnopartnersko sestavljeni skupini za pripravo programa lahko lotili dela. Izvajalci izobraževanja so visoko motivirani za prenovo sedanjega programa po novih izhodiščih, ki bo oblikovan bodisi nivojsko glede na zahteve dela (nižje poklicno, srednje poklicno in poklicno-tehniško izobraževanje) ali pa le modularno izoblikovan program srednjega strokovnega izobraževanja.

Področje **baleta** si že desetletja prizadeva pridobiti višje- ali visokošolsko izobraževanje na svojem področju. V lanskem šolskem letu smo se veselili pripravljenega povsem novega programa Balet na ravni višjega strokovnega izobraževanja. Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje je sprejel program in tudi nomenklaturu poklica za učitelja baleta, ki je bila pripravljena na pobudo Ministrstva za šolstvo, znanost in šport. Žal pa zaradi kompleksnejše problematike in zakonskih ovir program ne more zaživeti. Priprava programa na visokošolski ravni za zdaj ni mogoča, saj v Sloveniji nimamo zakonsko zahtevanih habilitiranih izvajalcev programa. Kaže pa, da bomo morali tokrat poiskati na Ministrstvu za kulturo sogovornike, ki bodo ustrezni pobudniki za pripravo poklicnega standarda za plesalca baleta na višji strokovni ravni. Že pripravljen program bomo lahko prilagodili zahtevanemu poklicnemu standardu na strokovnem področju in izpustili sklop pedagoško-psiholoških predmetov. Diplomanti višje strokovne šole, ki se bodo odločili za pedagoško delo, si bodo morali pedagoško-andragoško izobrazbo pridobiti na ustrezni fakulteti. S tem pa bi dosegli prvotno zastavljene cilje z ustrezno usposobljenimi učitelji baleta. Upati je le, da nam bo uspelo pridobiti ustrezne sogovornike na področju dela ter zbrati dovolj volje in poguma, da se še to jesen znova lotimo dela, za katerega smo že menili, da je dokončano.

V šolskem letu 2003/04 se bo vpisala prva generacija dijakov še v zadnji letnik po prenovljenem programu Gostinski tehnik in programu Turistični tehnik. Programi na področju

gostinstva in turizma so bili prenovljeni torej že pred leti, le da dualni sistem izobraževanja za poklic kuhar in za natakarja ni zaživel tako, kot so snovalci prenovne pričakovali. Razlogi za to so, kot na drugih področjih, precej kompleksni. Obdržalo se je izvajanje neprenovljenega konvertiranega programa Gostinska dela s poklici kuhar, natakar in kuhar natakar. Ti programi vsebujejo poleg praktičnega pouka v šoli tudi kar obsežno – v primerjavi z drugimi programi – praktično izobraževanje pri delodajalcih (v prvem letniku strnjeno štiri tedne in v drugem letniku strnjeno eno polletje, medtem ko so v tretjem letniku ves čas v šoli). Glede na zahteve Ministrstva za šolstvo, znanost in šport o dokončni ukinitvi vseh do sedaj konvertiranih programov bomo v kratkem času lahko ponudili vmesno rešitev, ki je bila pripravljena v preteklem šolskem letu za skupno izvajanje programov na narodno mešanih območjih za italijansko govoreče v Slovenski Istri in za madžarsko govoreče v Prekmurju.

Ministrstvo za gospodarstvo, sektor za turizem, je na mednarodnem javnem razpisu pridobilo projekt, na podlagi katerega so predstavniki Nizozemske predlagali in se odločili za izpeljavo dveh pilotnih projektov pri nas. Projekt praktičnega izobraževanja pri delodajalcih naj bi se izpeljal s hotelsko-gostinskimi podjetji in vključitvijo Srednjih šol za gostinstvo in turizem na štajerskem območju ter z drugimi. Projekt razvoja vsebin TDM (turist destination management) pa bi razvili s srednjo in višjo šolo (Radovljica in Bled) in hotelskimi podjetji na območju Gorenjske. Čeprav za uresničevanje obeh pilotnih projektov še ni povsem izoblikovane metodologije, kako do cilja, je povsem jasno, da bomo v obeh projektih sodelovali tudi predstavniki Centra za poklicno izobraževanje. Izsledke obeh pilotnih projektov na temelju strokovne evalvacije pa bomo upoštevali in pozitivne izkušnje vnesli v prenovno kurikulum v prihodnjih letih.

V prenovljeni program **Fotografski tehnik** se bo v šolskem letu 2003/04 vpisala v prvi letnik že tretja generacija. Konvertiranemu programu **Oblikovanje** s smermi grafični oblikovalec, modni oblikovalec in industrijski oblikovalec pa se morda le po izjemno napornih prizadevanjih izvajalcev kaže, da jim bo uspelo pridobiti sogovornike med socialnimi partnerji, ki bodo kompetentni predlagatelji poklicnega standarda. Delo na oddelku za poklicne standarde z izvajalci programa je intenzivno. Če bodo na GZS, OZS in na Ministrstvu za kulturo znali izkoristiti obstoječo priložnost in pripraviti strokovne podlage za prenovno programa, bodo morda naredili velik prispevek k razvoju strokovnih področij medijskega oblikovanja, modnega svetovalca in oblikovalca uporabnih predmetov. Motivacija izvajalcev za prenovno programa je velika in le upamo lahko, da bomo s socialnimi partnerji našli skupno besedo, premagali vse ovire in v ustreznem času pripravili program za razpis v novem šolskem letu.

Anica Justinek

GRADBENIŠTVO IN GEODEZIJA

Na področju **gradbeništva** so v postopku priprave in sprejemanja poklicni standardi Strojnik gradbene mehanizacije in Polagalec podov. Ta dva in nekateri drugi že pripravljene poklicni standardi predstavljajo podlago za izdelavo programov po novih izhodiščih za prenovo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja ter programov srednjega strokovnega izobraževanja. Pripravo teh programov z vključevanjem ključnih kvalifikacij načrtujemo v šolskem letu 2003/04. V dobri meri so pripravljene tudi obstoječi programi srednjega poklicnega izobraževanja v dualni obliki za izpeljavo po modelu skupnega izvajanja. Dobra podlaga za oblikovanje modularno zasnovanih programov bo prav gotovo rezultat projekta Phare 2000: Usposabljanje – ključ do večje zaposljivosti, kjer bodo v sklopu modula združene ključne kvalifikacije, kompetence ter znanje in spretnosti poklicnega standarda, ki obsega del poklica zidar.

V šolskem letu 2002/03 nam je uspelo razrešiti dileme okrog prenove programa poklicno-tehniškega izobraževanja Gradbeni tehnik. Največja težava pri pripravi tega programa, s katero smo se srečali, je bila izenačenje velike diferenciacije v prejšnjem znanju kandidatov in doseganje standarda znanja za ta naziv strokovne izobrazbe. Uspelo nam je pripraviti splošni del programa ter delovne osnutke večine katalogov znanja za strokovne predmete. V začetku šolskega leta 2003/04 načrtujemo dokončanje programa in obravnavo na Strokovnem svetu za poklicno in strokovno izobraževanje. Naš cilj je, da bi se prenovljeni program poklicno-tehniškega izobraževanja začel izvajati v šolskem letu 2004/05. Hkrati z izobraževalnim programom pa pripravljamo tudi standarde opreme, potrebne za izvajanje obeh oblik prenovljenega (tako srednjega strokovnega kot poklicno-tehniškega) izobraževalnega programa Gradbeni tehnik. V pomoč pri tem delu nam je bil standard opreme za izobraževalni program Geodetski tehnik, ki je bil izdelan v preteklem šolskem letu.

Na vprašanje, kaj storiti z izobraževalnim programom Dimnikar, nam še ni uspelo najti ustreznega odgovora. Pripraviti bo treba poklicni standard in se nato odločiti, kakšna oblika izobraževalnega programa bi bila za ta profil najprimernejša.

Za poklicno maturo smo za drugo enoto v izobraževalnem programu Gradbeni tehnik pripravili oziroma razširili bazo vprašanj za ustni del izpita, in sicer za predmete gradbena mehanika, nizke zgradbe in visoke zgradbe. Pripravljati pa smo začeli tudi pisne naloge za omenjene maturitetne predmete. Začeto nalogo bomo nadaljevali v šolskem letu 2003/04, poleg tega pa bomo morali pripraviti osnovo za oblikovanje enotne metodologije izvedbe četrte izpitne enote poklicne mature.

V šolskem letu 2002/03 nam je že uspelo izpeljati nekaj izobraževanja učiteljev po študijskih skupinah, predvsem s predstavitvijo integracije splošnih, strokovnih predmetov in praktičnega pouka na ravni nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja. V prihodnje želimo to dejavnost še okrepiti in dejavneje pritegniti k sodelovanju vodje študijskih skupin.

V katalogu učbenikov je v šolskem letu 2002/03 na področju gradbeništva in geodezije nastala velika praznina, saj je precejšnjemu številu učbenikov potekla veljavnost ali pa so

pošli. Uspelo nam je spodbuditi nekaj piscev k pripravi učbenikov. Tako sta nastala učbenika Nizke zgradbe ter Beton. Upamo, da bo to spodbuda tudi za druge, ki uporabljajo pri pouku svoja gradiva, da bodo zbrali dovolj poguma in energije ter ta gradiva uredili in oblikovali v dijakom zanimive učbenike.

Oblikovanje in priprava poklicnih standardov na podlagi novih pobud in razvoj izobraževalnih programov bosta tudi v prihodnje izhodišči za pripravo vseh dejavnosti, povezanih z izobraževanjem kadrov v gradbeništvu in geodeziji.

Igor Leban

GOZDARSTVO, LESARSTVO IN TAPETNIŠTVO

Na področju **gozdarstva** poteka izobraževanje po prenovljenih programih, obravnavane pa so bile tudi nekatere pobude za nacionalne poklicne kvalifikacije s področja dela in transporta v gozdarstvu.

Pri **lesarstvu** ostaja odprto vprašanje izobraževalni program Mizar in tapetnik, ki se izvaja v šolski organizaciji in je bil konvertiran. Prenova tega programa bo stekla na temelju novih izhodišč za prenovo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja ter programov srednjega strokovnega izobraževanja. Priprava novega izobraževalnega programa, ki bo združil šolsko in dualno obliko, pa bo mogoča na podlagi poklicnega standarda, ki bo moral zagotoviti smiselno včlenitev vseh pobud, ki nastajajo na tem področju.

Potrjen je bil poklicni standard za področje restavriranja lesa. V prihodnje bo treba s sodelovanjem restavratorske stroke najti primerno obliko izobraževanja, ki bo lahko ponudila specifično znanje s tega področja.

Za drugo izpitno enoto poklicne mature v izobraževalnem programu Lesarski tehnik smo pripravili dopolnitev baze vprašanj za ustni del ter osnovno bazo nalog za pisni del izpita. V prihodnjem šolskem letu načrtujemo dopolnitev baze nalog za drugo izpitno enoto in dokončanje priprave enotne metodologije izvedbe četrte izpitne enote.

Načrtovanje in izvajanje usposabljanja in izpopolnjevanja učiteljev s seminarji, ki so razpisani v Katalogu programov stalnega strokovnega spopolnjevanja strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja, je ustaljeno in je potekalo dobro.

V preteklem letu smo izpeljali seminarje Struženje lesa in upodabljanje v lesu, Les z umetniškega vidika, Les za uporabne izdelke. V šolskem letu 2003/04 načrtujemo izpeljavo seminarjev samo prek študijskih skupin, saj želimo z večjim in boljšim sodelovanjem vodij

študijskih skupin narediti stalno strokovno spopolnjevanje še zanimivejše in aktualnejše s strokovnimi in pedagoškimi temami.

Strokovna področja so z učbeniki in učnimi gradivi razmeroma dobro zastopana. Kljub temu pa je v pripravi nekaj učbenikov s področij anatomije lesa, lepljenja in površinske obdelave ter tehnologije delovnih procesov.

V naslednjem šolskem letu bo ena od prednostnih nalog oblikovanje standardov opreme, ki bodo podlaga za izdelavo projektov opremljanja v daljšem časovnem obdobju. Premisliti pa bo treba tudi o racionalnem umeščanju pobud za poklicne kvalifikacije v izobraževalne programe, saj morajo fleksibilne vertikalne datosti strokovno osebje, ki se bodo znalo odzvati na izzive prihodnosti.

Igor Leban

KEMIJA, STEKLARSTVO, TISK, PAPIRNIŠTVO, OPTIKA

Na področju **steklarstva** sta bila v preteklem šolskem letu prenovljena programa srednjega poklicnega izobraževanja Steklar in Stavbni steklar, ki ju nadomeščata programa Steklar in Oblikovalec stekla. Prenovljena programa Steklar in Oblikovalec stekla sta poleg programa Mlekar prva programa, pripravljena po novih Izhodiščih. Program Steklar omogoča izobraževanje za poklice steklobrusilec, stekloslikar in stavbni steklar, program Oblikovalec stekla pa za poklic steklopihalec. Izobraževalna programa je mogoče izvajati skupaj. Ena od novosti, ki jih prinašajo nova Izhodišča, je tudi odprti kurikulum. V duhu novih Izhodišč je tako Steklarska šola Rogaška Slatina upoštevala želje socialnih partnerjev in ob pomoči Centra RS za poklicno izobraževanje pripravila del predmetnika na ravni šole. Prenovljena programa Steklar in Oblikovalec stekla se začneta izvajati v šolskem letu 2003/04.

V šolskem letu 2002/03 je bil na področju **tiskarstva** prenovljen izobraževalni program Grafični tehnik PTI. Prav tako je bil sprejet enakovreden izobraževalni program za gluhe, naglušne in govorno motene dijake. Prenova programa Grafičar na stopnji srednjega poklicnega izobraževanja poteka. Program bo prenovljen v skladu z novimi Izhodišči najverjetneje tako, da se bo sedanji izobraževalni program preoblikoval v dva programa, in sicer za tisk in grafično dodelavo. Formalno bosta programa sicer ločena, vendar sta zasnovana tako, da bi bilo v čim večji meri mogoče skupno izvajanje. Takoj ko bo izobraževalni program Grafičar prenovljen, bomo pripravili tudi prilagoditev tega programa za gluhe, naglušne in govorno motene dijake.

Na področju medijev so bili v prejšnjem šolskem letu pripravljene izobraževalni programi Medijski tehnik PTI, Medijski tehnik PT in Medijski tehnik PTI za gluhe, naglušne in govorno motene dijake. Izobraževalni program Medijski tehnik se je v slovenskem prostoru

začel izvajati v šolskem letu 2000/01. V letu 2004 bo torej šolanje končal prvi rod medijskih tehnikov.

Na področju **kemije** je v letu 2003 šolanje končala prva generacija dijakov, ki so obiskovali šolanje po prenovljenem programu Kemijski tehnik. Zanimanje mladih za tovrstno izobraževanje je vse manjše. Ena od dejavnosti za popularizacijo kemije je tudi evropsko tekmovanje kemijskih tehnikov Grand Prix Chimique, organizacija katerega je bila v letu 2003 zaupana Šolskemu centru Ljubljana. V sklopu priprav na to tekmovanje je marca 2003 na Šolskem centru Novo mesto potekalo državno tekmovanje kemijskih tehnikov, ki je bilo obenem kvalifikacijsko tekmovanje za Grand Prix Chimique.

Dr. Alenka Turičnik

KMETIJSTVO

V šolskem letu 2002/03 je bilo delo na področju izobraževanja v **kmetijstvu** usmerjeno predvsem v iskanje novih možnosti in rešitev, da se prepreči nadaljnje upadanje vpisa v kmetijske izobraževalne programe. Intenzivno in celostno smo se lotili uresničevanja sklepov, sprejetih spomladi 2002 na posvetu o omenjeni problematiki v Novi Gorici. Zato smo tudi v letošnji delovni načrt Centra RS za poklicno izobraževanje kmetijsko področje uvrstili med prioritete naloge.

Najprej smo skušali izboljšati sodelovanje s socialnimi partnerji. Z namenom, da jih podrobneje seznanili s trenutnim stanjem na področju kmetijskega izobraževanja in usposobili za dejavnejše sodelovanje pri načrtovanju, oblikovanju in izvajanju izobraževanja na področju kmetijstva, smo jeseni 2002 na Centru RS za poklicno izobraževanje organizirali seminar za predstavnike Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Kmetijsko-gozdarske zbornice in kmetijskih zavodov Slovenije.

V nadaljevanju je bila v skladu s sklepi medresorskega dogovora med MŠZŠ in MKGP na Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije oblikovana delovna skupina za pripravo Strategije razvoja izobraževanja na področju kmetijstva, sestavljena iz predstavnikov MKGP, KGZS, CPI in kmetijske stroke. Priprava dokumenta je v sklepni fazi. V njem so na podlagi strategije razvoja kmetijstva kot gospodarske panoge opredeljene potrebe po poklicnih profilih v kmetijstvu in gozdarstvu ter skladno z njimi tudi po vrstah in stopnjah izobraževanja.

Na podlagi omenjenega dokumenta in pobud za pripravo poklicnih standardov, ki smo jih prejeli na CPI, je v pripravi tudi kvalifikacijska struktura za celotno področje kmetijstva in gozdarstva. Ob tem ugotavljamo, da je potreben čimprejšnji dogovor med socialnimi partnerji (GZS, OZS, KGZS, MKGP itn.) glede mejnih področij, na katera posega kmetijstvo s svojo dejavnostjo (trgovina, gostinstvo, turizem ipd.). Zaradi nedorečenosti na tem

področju nam ni uspelo uresničiti nekaterih zanimivih predlogov za nove poklicne profile (na primer, agrotrogovec, agroturistični tehnik, naravovarstveni tehnik).

Glede priprave novih poklicnih standardov pa so že bile izpeljane nekatere dejavnosti. V sklopu projekta pilotnih šol sta bila pripravljena in na Strokovnem svetu potrjena dva nova poklicna standarda na peti ravni zahtevnosti: Svetovalec pri prodaji v kmetijstvu in Vodja kmetijskega gospodarstva; oba predstavljata podlago za oblikovanje programa poklicno-tehniškega izobraževanja, ki ga bomo pripravili jeseni. Le-ta bo nadomestil program Kmetijsko-podjetniške dejavnosti, ki se mu izteka veljavnost. Poleg tega smo tudi v sklopu programa Phare 2001 prijavi nekaj projektov, ki zajemajo pripravo poklicnih standardov na področju kmetijstva in gozdarstva (Poljedelec, Živinorejec, Sadjar, Vinogradnik, Gospodinja na turistični kmetiji, Zelenjadar, Gozdar sekač, Gozdar gojitelj itn.), ki bodo omogočali oblikovanje izobraževalnih programov oziroma nacionalnih poklicnih kvalifikacij v skladu z novimi izhodišči za pripravo programov poklicnega in strokovnega izobraževanja.

V sklepnih fazi je priprava novega programa višješolskega strokovnega izobraževanja za področje vrtnarstva. Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje je že potrdil splošni del programa, na prvi jesenski seji pa bomo predložili tudi pripadajoče kataloge znanja tako, da se bo moč v program vpisati v šolskem letu 2004/05.

Ob vsem tem so seveda potekale tudi bolj ali manj ustaljene dejavnosti: priprava in izvedba poklicne mature, predavanja in strokovne ekskurzije v sklopu študijskih skupin, spremljava zaključnih izpitov itn.

Helena Žnidarič

PROMET

Na področju **prometa** se od šolskega leta 1998/99 izvajajo trije programi za pridobitev srednje strokovne izobrazbe. To so: Prometni tehnik, Plovbi tehnik in Ladijski strojni tehnik. Program Prometni tehnik se za mladino izvaja sedaj na petih šolah, in sicer: na Prometni šoli Maribor, Srednji strokovni in poklicni šoli Celje, Srednji poklicni in strokovni šoli Bežigrad v Ljubljani, na Tehniškem šolskem centru v Novi Gorici in na Srednji pomorski šoli v Portorožu. Slednja izvaja tudi oba »pomorska« programa, žal pa ugotavljamo, da je zanimanje mladine za izobraževanje po programu Ladijski strojni tehnik iz leta v leto manjše. Zato zaradi nezadostnega števila prijavljenih kandidatov Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport za šolsko leto 2003/04 letos ni več razpisalo vpisa v ta program.

Prav nasprotno pa ugotavljamo, da je zanimanje tako mladine kot odraslih za izobraževanje po programu Prometni tehnik stabilnejše in celo narašča. Zato je Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje v letošnjem šolskem letu podprl pobudo Skupnosti

srednjih strokovnih šol s področja prometa in zvez, da se izobraževanje prihodnjih prometnih tehnikov omogoči še na dva druga načina, ki ju omogoča Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju. Tako je posebna delovna skupina v sklopu CPI pripravila dva nova programa: enoletni program Prometni tehnik – poklicni tečaj ter dvoletni program poklicno-tehniškega izobraževanja.

Na področju višjega strokovnega izobraževanja se lahko pohvalimo s prvimi diplomanti, ki so dokončali izobraževanje po programu za pridobitev višje strokovne izobrazbe Poštni promet (tehnolog/tehnologinja poštne prometa), medtem ko so študenti Višje strokovne šole, ki deluje v sklopu Prometne šole Maribor, letos končali prvi letnik študija po programu za pridobitev višje strokovne izobrazbe Promet.

Program za pridobitev poklicne izobrazbe Voznik, ki je sicer že bil v prenovljeni obliki poslan Strokovnemu svetu za poklicno in strokovno izobraževanje leta 1999, a ga ta tedaj ni potrdil, se še vedno izvaja kot konvertiran program in Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport mu iz leta v leto podaljšuje veljavnost. Tako bo tudi v naslednjem šolskem letu 2003/04. Zato v Centru RS za poklicno izobraževanje načrtujemo, da bomo za šolsko leto 2004/05 na podlagi poklicnih standardov, ki jih je letos spomladi sprejel Strokovni svet, pripravili nov program Voznik.

Naj omenimo, da so bili lansko jesen na Centru RS za poklicno izobraževanje dokončno redakcijsko urejeni tudi vsi trije programi usposabljanja za področje avtošolske dejavnosti: Vodja avtošole, Voznik inštruktor/voznica inštruktorica in Učitelj/učiteljica predpisov o varnosti cestnega prometa, s katerimi si udeleženci usposabljanja lahko pridobijo poklicno kvalifikacijo. Pravilniki o navedenih programih, ki jih je sprejel minister za šolstvo, znanost in šport, so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije št. 11/2003. Delo pri pripravi programov usposabljanja (teoretični del, praktični deli) za kandidate za voznike motornih vozil posameznih kategorij nadaljujemo v sklopu nove delovne skupine in načrtujemo, da bo letos končano.

Franc Lončar

STOJNIŠTVO, METALURGIJA IN RUDARSTVO

Izobraževalni programi, ki se bodo v šolskem letu 2003/04 izvajali na področju **strojništva**, so:

- programi nižjega poklicnega izobraževanja (v nadaljevanju NPI): Obdelovalec kovin, Obdelovalec kovin (SI) in Ličar;
- programi srednjega poklicnega izobraževanja (v nadaljevanju SPI): novi programi po Modelu skupnega izvajanja programov srednjega poklicnega izobraževanja na področju

strojništva za šolski ali dualni sistem: Avtomehanik, Avtoklepar, Klepar krovec, Instalater strojnih instalacij, Konstrukcijski mehanik, Finomehanik, Strojni mehanik, Orodjar, Oblikovalec kovin, Urar, Zlatar in Avtoličar;

- program srednjega strokovnega izobraževanja (v nadaljevanju SSI): Strojni tehnik, Strojni tehnik (SI) in Strojni tehnik (DV);
- program poklicno-tehniškega izobraževanja (v nadaljevanju PTI): Strojni tehnik in Strojni tehnik (SI);
- višješolski izobraževalni program: Strojništvo.

Izobraževalni programi, ki se bodo v šolskem letu 2003/04 izvajali na področju **rudarstva**, so:

- programi srednjega poklicnega izobraževanja (SPI): Rudar;
- program srednjega strokovnega izobraževanja (SSI): Rudarski tehnik;
- program poklicno-tehniškega izobraževanja (PTI): Rudarski tehnik;
- višješolski izobraževalni program: Rudarstvo in geotehnologija.

Od navedenih programov se za nekatere izvajajo tudi prilagojeni izobraževalni programi za gluhe in naglušne, zaradi potreb gospodarstva pa predvidevamo, da bo podaljšana veljavnost tudi preoblikovanemu – konvertiranemu programu SSI Metalurški tehnik. Poleg rednega izobraževanja se na področjih strojništva, rudarstva in metalurgije izvaja izobraževanje odraslih.

Za prvi letnik bodo v šolskem letu 2003/04 šole izpeljevale prenovljene programe SSI: Strojni tehnik, Strojni tehnik (SI) in Strojni tehnik (DV), programe PTI: Strojni tehnik, Strojni tehnik (SI) in Rudarski tehnik, ter programe SPI – Avtomehanik, Avtoklepar, Klepar krovec, Instalater strojnih instalacij, Konstrukcijski mehanik, Finomehanik, Strojni mehanik, Orodjar, Oblikovalec kovin, Urar, Zlatar in Avtoličar po modelu skupnega izvajanja programov srednjega poklicnega izobraževanja na področju strojništva, ki omogoča izpeljavo šolskega ali dualnega sistema izobraževanja glede na sklenjeno učno pogodbo.

Model skupnega izvajanja programov srednjega poklicnega izobraževanja v strojništvu vsebuje skupno jedro 12 izobraževalnih programov, in sicer: splošni del programov s predmetnikom ter temeljni strokovni del (osnove strojništva, strojeslovje ter delno tehnologija in praktični pouk za prvi letnik), ki se lahko izvaja skupno za več programov. Specifične vsebine tehnologije in praktično izobraževanje se izvajajo v drugem in tretjem letniku za vsak program posebej.

Cilji skupnega izvajanja programov SPI strojništva so: ohraniti izobraževanje za poklice z majhnim vpisom in za poklice, ki se zaradi majhnega vpisa ne bi izvajali; zagotoviti enak standard za šolsko in dualno obliko izobraževanja; poenotiti obseg in vsebine

splošnoizobraževalnega dela programov; skupno izvajanje temeljnih strokovnoteoretičnih predmetov in praktičnega pouka; zmanjševanje predmetne delitve med teoretičnim in praktičnim izobraževanjem; izvajanje praktičnega izobraževanja v delovnem procesu (najmanj 24 tednov); omogočiti pridobitev ožjega poklicnega znanja v sklopu izbirnih strokovnih vsebin in praktičnega izobraževanja; uporaba skupinskih in individualnih oblik in metod izobraževanja. Navedeni model je prehodne narave, pomeni pa dobro podlago za nadaljevanje prenove izobraževalnih programov.

Razlike med obstoječim in prenovljenim programom Strojni tehnik SSI oz. PTI so v skladu s smernicami v Izhodiščih za pripravo izobraževalnih programov. Nekatere značilnosti: izbirni strokovni predmeti za poklicno maturo: mehanika, snovanje in konstruiranje, energetika in tehnologija; posodobljeni predmeti in vsebine, novi predmeti merilna tehnika in računalniško podprte tehnologije; izbirni predmeti v zadnjem letniku: mehatronika, računalniško podprte tehnologije in energetske sistemi.

Hkrati s prenovljenim izobraževalnim programom Strojni tehnik je bil leta 2002 pripravljen tudi minimalni standard opreme in projekt opremljanja strojnih šol v Sloveniji za področje računalniško podprtih tehnologij. Uresničevanje projekta se bo predvidoma začelo že v letu 2003, hkrati z izvajanjem prenovljenega programa.

Po razvojnem programu načrtujemo v letu 2003 nadaljevanje prenove na podlagi potrjenih poklicnih standardov in po novih Izhodiščih, ki so bila sprejeta leta 2001. V sklopu projektov pilotskih šol je za področje strojništva v pripravi program SPI Avtoserviser, v fazi priprave je poklicni standard Mehatronik, predvidena pa je tudi prenova na področju metalurgije.

V letu 2003 je Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje dal pozitivno mnenje k poklicnim standardom: Vzdrževalec pnevmatik in vulkanizer, Ličar, Avtoserviser, Avtoklepar, Avtoličar, Avtoservisni tehnik, Operater na CNC-stroju, Ročno-obločni varilec, Plamenski varilec in spajkalec ter TIG-varilec in sprejel predlagane kataloge standardov strokovnega znanja in spretnosti.

Marija Šibanc

TEKSTIL IN USNJARSTVO

Na področjih **tekstila** in **usnjarstva** opazujemo že nekaj let velik upad vpisa v programe vseh zahtevnostnih stopenj. Vzrokov za to je več. Eden od poglobitnih je slabo stanje tekstilne in usnjarske oz. obutvene industrije. Na podlagi Ankete o kadrovske potrebah za Tekstilno, oblačilno in usnjarsko predelovalno industrijo za obdobje 2001–2010, ki jo je izdelala GZS-ZTOUPI, je razvidna zelo nizka izobrazbena struktura zaposlenih v tekstilnih

podjetjih. Čeprav se bodo potrebe po novem strokovnem osebju v vseh treh panogah (tekstilni, oblačilni in usnjarski) zmanjševale, saj se bodo podjetja še naprej strukturno prilagajala, bo v prihodnosti predvsem poudarek na dodatnem izobraževanju zaposlenih s ciljem zvišanja izobrazbene strukture.

Velikokrat imamo v podjetjih osebe z dokončano osnovno šolo, ki opravljajo dela IV. stopnje zahtevnosti. V tekstilni industriji je že opazno pomanjkanje »primarnih« tekstilcev (predilec, tkalec, pletilec), saj se izobraževalni program za te poklicne profile že nekaj let ne izvaja. Zaradi pomanjkanja strokovnega osebja z ustreznim znanjem v industriji zaostaja tudi spremljanje in vpeljevanje novih tehnologij. V tekstilnih podjetjih se kažejo potrebe po novem znanju pri posameznih poklicnih profilih, predvsem s področja: ekonomsko-komercialnega znanja, marketinga, tehnično-tehnološkega znanja, informatike, standardov kakovosti (ISO), tujih jezikov, komuniciranja, projektnega dela, ekoloških standardov v panogi, logistiki, pravu itn.

Pri tem pa se je treba zavedati, da poteka intenziven razvoj tehnično-tehnološkega znanja tudi na področju tekstilstva. Novosti v tehnologijah je treba redno spremljati in jih čim prej prenesti v svoje okolje. Zavedati se moramo načela »vseživljenjskega učenja«, povezovanja industrije in izobraževalnih institucij.

Ne glede na to, koliko srednjih tekstilnih šol bo izvajalo izobraževalne programe, smo prepričani, da tekstilna, oblačilna in usnjarska panoga v Sloveniji ne bo popolnoma izumrla, bo pa pod vplivom sprememb; te bodo najboljše »preživel« manjša, prožna podjetja z možnostjo hitrega odzivanja in prilagajanja na zahteve trga, ki bodo imela ustrezno izobraženo strokovno osebje. Zato je treba ponuditi možnost izobraževanja na vseh ravneh, še posebno odraslim.

V šolskem letu 2002/03 je GZS, Združenje za tekstilno, oblačilno in usnjarsko predelovalno industrijo, poslalo pobudo na Center RS za poklicno izobraževanje za pripravo poklicnih standardov za področje tekstilij in oblačil: Predilec/predilka, Tkalec/tkalka, Pletilec/pletilja, Šivilja, Plemenitilec/plemenitilka, Šivilja/šiviljec, Krojač/krojačica, Konfekcijski modelar, Tehnik/tehtnica za predilstvo, Tehnik/tehtnica za tkalstvo, Tehnik/tehtnica za pletilstvo, Tehnik/tehtnica za plemenitilstvo, Tehnik/tehtnica za konfekcijo. Pri izdelavi poklicnih profilov in poklicnih standardov za področje tekstilij in oblačil sodelujejo Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtna zbornica Slovenije ter Center RS za poklicno izobraževanje. Takoj ko bodo standardi sprejeti, bomo začeli s pripravo programa srednjega poklicnega izobraževanja Tekstilec. V šolskem letu 2003/04 pa velja vsekakor pripraviti poklicne standarde tudi za področje usnjarsko-predelovalne industrije, da se tudi na tem področju ponudijo možnosti izobraževanja odraslih.

Še vedno imamo premalo učbenikov za strokovne predmete za področje tekstila in usnja. V pripravi pa sta učbenika za konstrukcijo krojev in praktično izdelavo oblačil.

V šolskem letu 2002/03 se je veliko učiteljev krojnega risanja in praktičnega pouka zanimalo za seminar tehnologija izdelave moških hlač. Vsi seminarji, ki se bodo izvajali

v šolskem letu 2003/04, so objavljeni v Katalogu stalnega strokovnega spopolnjevanja Centra RS za poklicno izobraževanje za šolsko leto 2003/2004. Poleg seminarjev se bodo učitelji udeleževali tudi strokovnih ekskurzij v tekstilne tovarne, s katerimi zelo dobro sodelujemo.

V šolskem letu 2003/04 čaka študijske skupine veliko dela. Za dva nova izobraževalna programa poklicno-tehniškega izobraževanja (Konfekcijski tehnik in Tekstilni tehnik) je treba pripraviti gradivo za drugi in četrti predmet poklicne mature. Pri posameznih tehnologijah (drugi predmet POM) se kot novost pojavlja pisni izpit. Dejavno bodo sodelovale tudi pri prenovi izobraževalnih programov in vpeljevanju novih programov v šole, predvsem pri uvajanju Konfekcijskega tehnika PTI in Tekstilnega tehnika PTI.

V sklopu študijskih skupin bomo izvedli tudi seminarje s področja novih tehnologij. V šolskem letu 2002/03 je steklo sodelovanje s Fakulteto za strojništvo Maribor, Katedro za tekstil. Pripravili smo seminar z naslovom Novosti v tekstilstvu. Sočasno so si ogledali posamezne laboratorije. Udeleženci so bili nad takim načinom dela navdušeni in so pridobljeno znanje uspešno prenesli v srednje šole. Učitelji so bili najbolj navdušeni nad virtualnimi katalogi oblačil, virtualnimi modnimi revijami in inteligentnimi tekstilijami. Zato so že stekli dogovori, da bomo v šolskem letu 2003/04 pripravili podoben seminar.

V sklopu študijskih skupin imamo v programu tudi ogled različnih razstav. Predvsem ogled Muzeja oblačil Maribor in dopolnjeno razstavo Vlakna skozi čas – DIT Maribor. Državno tekmovanje usnjarske in tekstilnih šol Slovenije, ki bo že sedmo po vrsti, bo organizirano tudi v šolskem letu 2003/04.

Mag. Jelka Kozjak Jezernik

ZDRAVSTVO, FARMACIJA, KOZMETIKA IN IZOBRAŽEVANJE ZA DIJAKE S POSEBNIMI POTREBAMI

Na področjih **zdravstva**, **farmacije** in **kozmetike** poteka izobraževanje po prenovljenih programih.

Učitelji strokovno-teoretičnih predmetov in praktičnega pouka redno evalvirajo vsebine prenovljenih predmetov. Ugotovitve predstavljajo na skupnih srečanjih študijskih skupin, kjer se sprotno dogovarjajo o tem, kaj je mogoče, smotrno ali celo nujno sproti revidirati, na kaj pa bo treba opozoriti pri nacionalni evalvaciji.

Natančno smo pregledali, popravili, dopolnili in uredili bazo vprašanj za drugo izpitno enoto pri poklicni maturi 2003. V šolskem letu 2003/04 jo bomo še dodatno uskladili

z ugotovitvami poklicne mature 2003. Pri vseh strokovnih predmetih bomo v študijskih skupinah večji del časa posvetili novi kulturi preverjanja in ocenjevanja znanja.

Ob koncu šolskega leta smo za drugi in četrti predmet poklicne mature izdelali dopolnitve izpitnih katalogov v skladu z novim zakonom o maturi. Poklicna matura se bo ravnala po prenovljenih izpitnih katalogih v letu 2005.

Spomladi 2003 je Sekcija kozmetikov in frizerjev pri Obrtni zbornici Slovenije poslala CPI celotno kvalifikacijsko strukturo za področje kozmetike in frizerstva in v okviru te strukture tudi sklep za pripravo poklicnega standarda Višji kozmetik/višja kozmetičarka. Standard je v pripravi. Ko bo pripravljen v celoti in predlog potrjen na Strokovnem svetu, bomo začeli s pripravo programa.

Žal se ne moremo pohvaliti s tem, da smo prejeli podoben sklep od Ministrstva za zdravje. Zato je CPI v maju 2003 organiziral posvet o poteh in možnostih izobraževanja za potrebe zdravstva. Ob koncu je bilo poudarjeno, da bi zdravstvo moralo pripraviti celotno kvalifikacijsko strukturo, na podlagi katere bi lahko pripravili posamezne poklicne standarde in poklicne kvalifikacije glede na resnične potrebe dela.

V šolskem letu 2002/03 je bila sprejeta nacionalna poklicna kvalifikacija Zobna asistentka, ki se bo izvajala po poti certificiranja. V pripravi sta poklicna standarda Reševalec in Mavčar.

V šolskem letu 2002/03 smo skupaj z Zavodom za gluhe in naglušne pripravili prenovljene prilagojene izobraževalne programe nižjega poklicnega, srednjega poklicnega, srednjega strokovnega izobraževanja, prilagojene za gluhe, naglušne in govorno motene dijake:

- NPI – obdelovalec lesa,
- NPI – obdelovalec kovin,
- NPI – pomočnik konfekcionarja,
- SPI – mizar,
- SPI – šivilja, krojač,
- SSI – medijski tehnik,
- SSI – grafični tehnik.

Za praktični pouk v programih Kozmetični tehnik in Zobotehnik sta izdelana minimalna standarda opreme. V sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport je bil pripravljen projekt in šole so dobile nekaj potrebne opreme za izvajanje vaj pri pouku biologije in mikrobiologije.

Za bogatitev strokovnega znanja iz zdravstvene nege in prve pomoči so pomembna tekmovanja, ki potekajo vsako leto na državni ravni. V aprilu 2003 je bilo na Srednji zdravstveni šoli v Izoli organizirano tekmovanje s temo Duševno zdravje.

V aprilu 2004 bo pripravila deveto državno tekmovanje Srednja zdravstvena šola iz Nove Gorice. Za temo strokovnega dela tekmovanja je predlagana tema Prva pomoč.

V preteklem šolskem letu je potekalo izobraževanje za učitelje strokovnoteoretičnih predmetov in praktičnega pouka v veliki meri v posameznih študijskih skupinah. Izobraževalne teme so bile:

- Informatika v zdravstvu,
- Oblikovanje spletnih strani,
- Multimedijijski pristop k strokovnoteoretičnim predmetom,
- Novosti na področju nege nog in zdravljenje,
- Standardizirana priporočila o postopkih in odvzemu krvi in urina v klinični biokemiji,
- Kaj ko v odnosu z bolnikom trčimo na zmedenost in agresijo,
- Preverjanje in ocenjevanje znanja,
- Bolečina in protibolečinska terapija,
- Vrednote,
- Trendi rabe in zlorabe drog med srednješolsko mladino,
- Mikrobiološke tehnike,
- Manikura,
- Priprava pogrinjkov in poslovno komuniciranje.

Po Katalogu stalnega strokovnega spopolnjevanja je bil organiziran in izpeljan seminar za pripravo izpitne pole. Udeležili so se ga učitelji Srednje šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo.

Izredno kakovosten seminar s koristnimi vsebinami za vse šole, ki imajo integrirane dijake s posebnimi potrebami, je potekal v Šolskem centru za gluhe in naglušne v Škofji Loki.

V oktobru 2003 bomo skupaj z Inštitutom za medicino dela in športa organizirali dvodnevni seminar s temo Zdravje in varnost pri delu. Priporočamo ga vsem tistim šolam in učiteljem, ki imajo pri svojem delu ali poučevanju opraviti z varnostjo in zdravjem pri delu.

Sicer bo pa tudi v šolskem letu 2003/04 potekal večji del strokovnega izobraževanja v študijskih skupinah. Za teme se bomo dogovorili v začetku šolskega leta.

Področje zdravstva, farmacije in kozmetike je razmeroma dobro zastopano z učbeniki. V preteklem šolskem letu je bilo kar nekaj novih učbenikov potrjenih na strokovnem svetu, nekateri so v potrjevanju, nekaj pa jih nastaja. Žal pa je že več let kar nekaj belih lis.

Tako želimo spodbuditi učitelje k pisanju učbenika Socialno skrbstvo za program Bolničar negovalec in učbenika za predmetni sklop zdravstvena nega žene v programu Tehnik zdravstvene nege.

Jelka Drobne

ŽIVILSTVO IN VETERINA

V preteklem šolskem letu je bil na področjih **živilstva** in **veterine** prenovljen izobraževalni program Mlekar. Program je bil prenovljen po novih izhodiščih na podlagi nomenklature poklica.

V program smo želeli včleniti širšo evropsko dimenzijo, ki bi diplomantom omogočala večje možnosti za zaposlovanje kjer koli v Evropski uniji. Zato smo poizkušali kar najbolj upoštevati sklepe mednarodnega pilotskega projekta Leonardo da Vinci: model poklicnega izobraževanja v mlekarstvu, v sklopu katerega je bil v sodelovanju šol iz Italije, Francije, Portugalske in Slovenije pripravljen enoten izobraževalni program za poklic mlekar. Iz projekta izhaja, da je izobraževanje za poklic mlekar eno zahtevnejših izobraževanj na tej stopnji izobraževanja, saj mora biti mlekar usposobljen na podlagi receptur ali tehnološke dokumentacije ali splošnih navodil, v sodelovanju z drugimi in ob upoštevanju vse zakonodaje in predpisov zlasti s področja zdravja in varnosti, higijene, živilske zakonodaje, varovanja okolja in zahtev ekonomske učinkovitosti ter samostojne in odgovorne predelave mleka v določene mlečne izdelke.

Hkrati smo pri splošnem delu programa pustili nekoliko višji standard, kot je minimalni standard, ki ga dopuščajo izhodišča. Pustili smo namreč splošni standard iz dualnih programov, na podlagi katerega se bodo usklajevali tudi drugi živilski programi, da bi jim omogočili skupno izvajanje šolskih in dualnih programov. Tako bomo zagotovili primerljivost živilskih programov na isti stopnji zahtevnosti in lažje nadaljevanje v skupnem poklicno-tehniškem programu Živilski tehnik.

Snovalci programa so se želeli odmakniti od predmetne zasnovanosti programov in znanstvene sistematike v predmetih k bolj problemsko zasnovanemu programu. Pripravljena je bila korelacijska preglednica za strokovne vsebine in praktični pouk. Ugotovitve analize so bile upoštevane pri sestavljanju katalogov znanja. Taki katalogi so dobra podlaga za razvijanje Poklicne mape za poklic mlekarja, v katerem bomo čim več splošnega in strokovnega znanja poskušali navezati na praktični pouk oziroma konkretne praktične vsebine.

Za izvajanje novega programa je zaradi precejšnjega zmanjšanja obsega praktičnega pouka (s 1260 ur na 728 ur), vpeljevanja novih zahtevnih vsebin kontrole kakovosti ter zahtevne živilske in delovnovarstvene zakonodaje nujna tudi sprememba standardov in

normativov za Praktični pouk predelave mleka (zmanjšanje velikosti skupine) in Praktični pouk kontrole kakovosti (sodelovanje laboranta). Predlog je strokovno utemeljen in podprt tudi z mnenjem nadzornega veterinarja.

V letošnjem letu poteka v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije intenzivna prenova opisov poklicev in izdelava poklicnih standardov za vse živalske poklice. Predviden rok za dokončanje te naloge je december 2003. V letu 2004 pa nameravamo prenoviti vse živalske programe na poklicni stopnji, zanje bodo pripravljene poklicni standardi.

Jelka Čop

40

SPREMLJANJE IN EVALVACIJA IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV

Center ima kot temeljni nosilec razvoja izobraževalnih programov na skrbi tudi spremljanje in evalvacijo programske prenovle in novosti, ki jih le-ta prinaša. Namen spremljanja in evalvacije je pridobitev informacij (podatkov in stališč), ki omogočajo vpogled v proces njihovega uresničevanja ter so v pomoč pri preprečevanju morebitnih slabosti in razvijanju ustreznih rešitev tako pri nadaljnjem razvoju programov kot pri oblikovanju novih programov. Informacije oz. ugotovitve spremljave so namenjene podpori partnerjem, ki sodelujejo pri uresničevanju in razvoju programov poklicnega in strokovnega izobraževanja.

V letu 2003 smo na novo pripravili načrt spremljanja in evalvacije izobraževalnih programov, ki bo podlaga za vse dejavnosti na področju spremljanja in evalvacij v naslednjih letih. Opredelili smo izhodišča, cilje, vsebinska področja, instrumente in postopke ter določili časovni načrt spremljanja in evalvacije. Načrt vsebuje tri samostojne evalvacijske projekte, in sicer tele:

Spremljanje in evalvacija uvajanja novih in prenovljenih programov poklicnega in strokovnega izobraževanja

Ob vpeljevanju novega oz. prenovljenega izobraževalnega programa v šolsko prakso Center vsakokrat izvede spremljanje in evalvacijo, ki daje odgovore na vprašanja glede vsebinske in siceršnje ustreznosti programov (zahtevnost izobraževalnega programa, oceno vsebine in zgradbe predmetnika, oceno katalogov znanja in izpitnih katalogov ...). V spremljavo poleg navedenih področij zajamemo druge izbrane vidike spremljanja (npr. statistiko uspeha kandidatov, metode in oblike učenje in poučevanja, stalno strokovno usposabljanje učiteljev ...).

V letu 2003 bomo končali spremljavo in evalvacijo vpeljevanja štirih programov srednjega poklicnega izobraževanja v dualni organizaciji. To so programi: Električar energetik, Strojni mehanik, Finomehanik ter Prodajalec. Ti programi so bili vpeljani v šolskem letu 2000/01, vajenci pa so izobraževanje dokončali v šolskem letu 2002/03, ko je bila tudi opravljena celotna spremljavo oz. evalvacija. Prav tako končujemo spremljavo šestnajstih programov srednjega strokovnega izobraževanja, ki so bili vpeljani v šolskem letu 1998/99 oz. 1999/2000. To so programi: Tehnik optik, Predšolska vzgoja, Prometnik tehnik, Plovni tehnik, Ladijski strojni tehnik, Gozdarski tehnik, Kemijski tehnik, Kozmetični tehnik, Laboratorijski tehnik, Lesarski tehnik, Rudarski tehnik, Tehnik zdravstvene nege, Veterinarski tehnik, Živilski tehnik ter Ekonomski tehnik. Poleg tega bomo izpeljali še vzorčno spremljavo (stalno spremljanje in evalvacija) na izbranem vzorcu izobraževalnih programov srednjega poklicnega izobraževanja v dualni organizaciji.

Stalno spremljanje in evalvacija programov poklicnega in strokovnega izobraževanja

Poglavitna naloga je ugotoviti, kako prenovljeni izobraževalni programi potekajo v praksi, kakšne spremembe nastajajo v izobraževalnih programih oz. vzgojno-izobraževalnih procesih. Spremljali, zbirali in analizirali bomo kvalitativne (ocene in mnenja uporabnikov) in kvantitativne informacije ter obenem motivirali šole, da tudi same spremljajo nekatere dejavnosti (samoevalvacije šol). Rezultate bomo povezali s ciljem odpravljati pomanjkljivosti in ohranjati dobre rešitve, ki nam bodo v pomoč pri razvoju izobraževalnih programov.

42

Spremljanje in evalvacija izbranih programskih in izvedbenih rešitev

V naslednjem letu bomo spremljali Model skupnega izvajanja izobraževalnih programov srednjega poklicnega izobraževanja na področju strojništva in na narodno mešanih območjih. Model skupnega izvajanja izobraževalnih programov predstavlja možnost postopnega nadomeščanja ustreznih dosedanjih izobraževalnih programov v šolski in dualni organizaciji. Tako bomo skupno izvajali programe s področja strojništva. Cilj tega je zlasti ohraniti izobraževanje za poklice z majhnim vpisom, zagotoviti enak standard za šolsko in dualno obliko izobraževanja, skupno izvajanje temeljnih strokovnoteoretičnih predmetov in praktičnega pouka in poenotenje splošnoizobraževalnega dela ter izvajanje praktičnega izobraževanja v delovnem procesu.

Andreja Čater, Barbara Božič, Vida Vončina

POKLICNA MATURA

Programi za pridobitev srednje strokovne izobrazbe (srednje strokovno, poklicno-tehniško izobraževanje in poklicni tečaj) se končajo s poklicno matura. V šolskem letu 2002/03 se je poklicna matura izvajala v skladu z novo sprejetim Zakonom o maturi (Ur. l. RS, št. 15/03) in Pravilnikom o poklicni maturi (Ur. l. RS, št. 99/01) ter drugimi podzakonskimi akti (Navodila o izpitnem redu na poklicni maturi, Ur. l. RS, št. 48/02, Pravila za opravljanje poklicne mature za kandidate s posebnimi potrebami).

Izpeljavo poklicne mature vodi državna izpitna komisija za poklicno matura, ki jo vodi dr. Zdenko Medveš. Državna izpitna komisija za poklicno matura poleg splošne koordinativne funkcije opravlja še druge naloge:

- ministru, pristojnemu za šolstvo, predlaga seznam šol in drugih ocenjevalcev za prve tri predmete poklicne mature;
- ministru, pristojnemu za šolstvo, predlaga zunanjega člana šolske izpitne komisije za četrti predmet;
- določi postopek ocenjevanja znanja za prvi in tretji predmet poklicne mature,
- določi merila za pretvorbo točk v ocene;
- v prehodnem obdobju (od 2002 do 2004) daje soglasje izpitnemu odboru na šoli k znižanju meje za pozitivno oceno za prvi in tretji predmet.

Za del poklicne mature, kjer se preverja strokovna usposobljenost kandidatov, skrbi Center RS za poklicno izobraževanje. V šolskem letu 2002/03 smo si prizadevali za kakovostno pripravo šol oziroma zavodov in učiteljev strokovnih predmetov na izpeljavo poklicne mature ter pripravo enotnih izpitnih gradiv za drugi in četrti predmet poklicne mature.

Vodje področnih skupin so koordinirali in usmerjali učitelje pri pripravi enotnih izpitnih gradiv. Po strokovnih področjih so se pripravljale:

- čim večje banke vprašanj za ustni izpit;
- enotni izpitni kompleti (pisne pole, navodila za ocenjevanje, točkovnik in ocenjevalni list);
- enotna izpitna gradiva za izdelek oziroma storitev;
- gradiva za projektno nalogo.

Ne glede na to, ali so se pripravljala vprašanja za ustni ali pisni izpit, so se pripravljala na različnih taksonomskih stopnjah. Razvrščala so se po poenostavljeni tristopenjski

Bloomovi taksonomiji: 1. stopnja – poznavanje, 2. stopnja – razumevanje in uporaba, 3. stopnja – samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija in vrednotenje. Razmerja med vprašanji različnih taksonomskih stopenj so od strokovnega področja do strokovnega področja različna. Sestavljalcem vprašanj pa je bilo priporočeno razmerje: poznavanje – 30 odstotkov, razumevanje in uporaba – 40 odstotkov ter samostojno reševanje problemov – 30 odstotkov. Ob pripravi vprašanj so nastajali tudi odgovori, navodila za ocenjevanje, točkovniki ter ocenjevalni listi. Sočasno smo začeli z opredeljevanjem opisnih meril za ocenjevanje znanja. Vendar je to zahtevno in dolgotrajno delo, ki ga bomo dopolnjevali in razvijali v prihodnosti.

Pri pripravi izpitnih gradiv za četrti predmet (predvsem izdelek oziroma storitev z zagovorom) smo komaj na začetku, zato bomo morali še veliko narediti v prihodnjih letih.

Za projektno nalogo smo pripravili v sodelovanju z učitelji enotno dokumentacijo, poslali smo jo na vse šole in zavode, ki izvajajo poklicno matura. Gradivo je bilo poslano v elektronski obliki zato, da jo lahko šole po potrebi tudi prilagodijo svojim posebnostim.

Sodelovali smo pri pripravi Poročila o poklicni maturi 2002 (spomladanski in jesenski rok), ki ga je pripravila Državna izpitna komisija za poklicno matura in je vsebovala tudi ugotovitve in ocene prve izvedbe poklicne mature, ki smo jih pripravili v Centru RS za poklicno izobraževanje.

Za učitelje strokovnoteoretičnih predmetov, mentorje izdelkov oziroma storitev z zagovori in mentorje projektnih nalog smo organizirali in izpeljali dvanajst seminarjev za poklicno matura. Seminarji so potekali na Bledu in Ljubljani.

Za tajnike poklicne mature smo organizirali in izpeljali dva dvodnevna seminarja na Bledu, na katerih smo jih skupaj z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport ter Republiškim izpitnim centrom seznanili z novim Zakonom o maturi ter vsemi novostmi, ki veljajo za poklicno matura 2003.

Na predlog Državne izpitne komisije za poklicno matura je za šolsko leto 2002/03 minister, pristojen za šolstvo, imenoval 46 zunanjih članov šolskih izpitnih komisij za četrti predmet poklicne mature. Zunanji člani bodo navzoči pri ustnemu delu izpita iz četrtega predmeta. Sodelujejo pri ocenjevanju, ki zajema pripravo, izdelavo in ustni del (zagovor) izdelka oziroma storitev – v skladu z izpitnim katalogom. Za imenovane zunanje člane smo organizirali in izpeljali enodnevno usposabljanje, kjer smo jim poleg zakonskih podlag predstavili ocenjevanje četrtega predmeta na poklicni maturi.

V skladu z Zakonom o maturi smo sodelovali pri pripravi Maturitetnega izpitnega kataloga za poklicno matura 2005, ki opredeljuje cilje mature, število maturitetnih predmetov, obvezne in izbirne maturitetne predmete. Z Maturitetnim izpitnim katalogom se določijo:

- povezave izbirnih predmetov,
- ravni zahtevnosti,

- načini in oblike ocenjevanja znanja,
- obseg zunanjega ocenjevanja,
- prilagoditve za kandidate s posebnimi potrebami.

Na podlagi Maturitetnega izpitnega kataloga za poklicno maturo 2005 in v skladu z novim zakonom smo dopolnili predmetne izpitne kataloge za vse strokovne predmete (drugi in četrti predmet) vseh izobraževalnih programov za pridobitev srednje strokovne izobrazbe, ki bodo na poklicni maturi 2005. Vsi predmetni izpitni katalogi so bili dopolnjeni s primeri izpitnih vprašanj in primeri ocenjevanja ter s prilagoditvami za kandidate s posebnimi potrebami.

Naloge, ki nas čakajo v šolskem letu 2003/04

Pripraviti in doreči je treba koncept vpeljave delne eksternosti pri drugem predmetu na poklicni maturi, s tem bi dosegli večjo primerljivost strokovnega znanja, ki ga kandidati pridobijo v istem programu na različnih šolah. Opredeliti bo treba eksternost pri drugem predmetu poklicne mature (obliko eksternosti, naloge in sestavo državne predmetne komisije za temeljni strokovnoteoretični predmet na poklicni maturi). Ugotoviti, ali so predmeti, ki so sprejeti z izobraževalnimi programi in se opravljajo kot drugi obvezni predmet na poklicni maturi, res temeljni strokovnoteoretični predmeti. Odgovoriti na odprta vprašanja, ki se postavljajo.

Državni izpitni komisiji za poklicno maturo in Strokovnemu svetu RS za poklicno in strokovno izobraževanje je treba pripraviti strokovne podlage za širšo razpravo o dokazovanju in ocenjevanju strokovne usposobljenosti in poklicnih kompetenc, ki se ocenjujejo pri četrtem predmetu.

Nadaljevali bomo pripravo enotnih izpitnih gradiv (izpitne pole, izpitna vprašanja za ustni izpit, opisna merila, navodila za ocenjevanje, točkovnik, ocenjevalni list) za temeljni strokovnoteoretični predmet na poklicni maturi.

Nadaljevali bomo pripravo izpitnih gradiv za izdelek oziroma storitev ali projektno nalogo.

Sodelovali pri pripravi podzakonskih predpisov (pravilnik o poklicni maturi), ki jih je treba sprejeti na podlagi novega Zakona o maturi.

Državni izpitni komisiji za poklicno maturo bomo pripravili razširjen seznam zunanjih članov za četrti predmet.

Izpeljali bomo seminarje za poklicno maturo 2004, ki so objavljeni v Katalogu programov stalnega strokovnega spopolnjevanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju za šolsko leto 2003/04. Pripravili smo tri sklope seminarjev:

- seminarje za učitelje strokovnih predmetov, ki se prvič srečajo s poklicno matura ne glede na strokovno področje (priprava ustnih vprašanj, priprava pisnih pol, priprava izpitnih gradiv za izdelek oziroma storitev, priprava izpitnih gradiv za projektno nalogo);
- seminarje za zunanje člane šolskih izpitnih komisij za četrti predmet poklicne mature;
- seminarje za ocenjevalce strokovnih predmetov na poklicni maturi po strokovnih področjih.

V šolskem letu, ki je pred nami, nas čaka priprava Maturitetnega izpitnega kataloga za poklicno matura 2006. V skladu z Maturitetnim izpitnim katalogom bomo dopolnili predmetne izpitne kataloge. V sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport bomo pripravili predmetne izpitne kataloge za objavo.

Izpeljali bomo tudi spremljavo in evalvacijo poklicne mature, ki je ena od naših stalnih nalog.

O vsem, kar se dogaja na poklicni maturi, vas bomo sproti obveščali na naših spletnih straneh.

Breda Zupanc

SPREMLJAVA ZAKLJUČNIH IZPITOV

Center vsako leto izvaja projekt Spremljava zaključnih izpitov. Temeljni cilj projekta je ugotoviti dobre strani ter pomanjkljivosti pri organizaciji in izvedbi zaključnih izpitov ter predlagati spremembe za izboljšave v prihodnje.

V šolskem letu 2001/02 je spremljava zajemala naslednje vsebinske vidike:

- statistika uspeha pri zaključnih izpitih. Statistično spremljavo uspeha pri zaključnih izpitih smo s pomočjo Državnega izpitnega centra izvedli za vse programe in na vseh šolah, ki so izvajale izobraževalne programe nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja za mladino. Spremljali smo učni uspeh – sumarno in uspeh po posameznih vrstah izobraževalnih programov ter izpitnih enotah, in sicer v spomladanskem ter po jesenskem izpitnem roku;
- spremljava izvedbe praktičnega dela zaključnega izpita v dualni in šolski organizaciji izobraževanja. Spremljavo smo opravili z neposredno udeležbo pri praktičnem delu zaključnih izpitov, v njej pa so sodelovali svetovalci Centra ter predstavniki socialnih partnerjev (sindikati, predstavniki zbornic oz. delodajalcev ter Zavoda RS za zaposlovanje) in učitelji. Spremljali smo izdelavo izpitne naloge, zagovore, izpitno dokumentacijo ter dnevnik praktičnega izobraževanja.

V spremljavo smo zajeli naslednje vsebinske vidike:

- organizacija praktičnega dela zaključnega izpita;
- zagotavljanje pogojev (za varno delo, uporaba osebnih zaščitnih sredstev, ustreznost opreme, prostora in kraja izvajanja);
- obveščanje o izpitu (kraj, termin, sestava izpitnih odborov, pošiljanje izpitnih gradiv ...);
- vsebina izpita (izbira med izpitnimi nalogami, ustreznost oblike izpitne naloge, čas, ki je na voljo za izdelavo naloge, zagovor naloge);
- mnenje o kakovosti opravljenih izpitnih nalog po različnih vidikih;
- upoštevanje izpitnega reda oz. drugih pravnih podlag.

Poleg neposredne spremljave smo izpeljali tudi anketiranje učiteljev praktičnega pouka ter anketiranje vajencev in dijakov zaključnih letnikov. Učitelje smo poleg zgoraj navedenih tem povprašali tudi o pripravah na zaključni izpit ter o razlikah v znanju in usposobljenosti med kandidati, ki so se izobraževali po šolski oz. dualni organizaciji. Dijaki ter vajenci pa so odgovarjali na vprašanja o težavnosti izobraževalnega programa in posameznih predmetov, o izkušnjah iz praktičnega izobraževanja pri delodajalcu, pripravah na zaključni izpit ter o načrtih po končani poklicni šoli.

Spremljava zaključnih izpitov je dala naslednje ugotovitve:

- v šolskem letu 2001/02 je bilo v zaključne letnike programov poklicnega izobraževanja skupno vpisanih 8597 dijakov in vajencev, od tega v programe nižjega poklicnega izobraževanja 863 kandidatov, v programe srednjega poklicnega izobraževanja šolske organizacije 6878 kandidatov, v programe dualne organizacije pa 856. Tretji letnik je uspešno končalo približno 91 odstotkov vseh vpisanih kandidatov. K zaključnemu izpitu se je prijavilo 7825 kandidatov (upoštevani so pomladanski in jesenski rok). Sicer je bilo v spomladanskem roku uspešnih 86,1 odstotka kandidatov, ki so opravljali zaključni izpit, po jesenskem roku pa se je ta delež pričakovano povišal, in sicer na 93,7 odstotka. Tako kot v preteklih letih so bila tudi lani dekleta uspešnejša od fantov, saj je med odličnimi in prav dobrimi več deklet, med zadostnimi in tistimi, ki niso opravili izpita, pa je več fantov. Po jesenskem roku je bilo še 6,3 odstotka kandidatov, ki pri zaključnem izpitu niso bili uspešni. Iz pregleda statistike uspešnosti pri zaključnih izpiti po vrstah programov izhajajo podobne ugotovitve kot v spremljavah prejšnjih šolskih let. Največji delež kandidatov je bil uspešen v programih nižjega poklicnega izobraževanja (98,3 odstotka), nekoliko manj pa v programih srednjega poklicnega izobraževanja v dualni organizaciji (97 odstotkov). Največ neuspešnih je bilo v programih srednjega poklicnega izobraževanja v šolski organizaciji (92,7 odstotka). Pregledali in primerjali smo tudi uspeh po izpitnih enotah. Kandidati so bili (ne glede na vrsto izobraževalnega programa) najuspešnejši pri praktičnem delu zaključnega izpita, največ

pa jih je imelo popravne izpite pri strokovnoteoretičnem predmetu. Te ugotovitve se ne razlikujejo od ugotovitev spremljav prejšnjih šolskih let, saj so kandidati vedno dosegali najboljše ocene pri praktičnem delu zaključnega izpita, manj uspešni so bili pri drugih izpitnih enotah. Na splošno bi lahko rekli, da so se kandidati na izpitih dobro odrezali, saj pri nobeni izpitni enoti uspešnost ni bila manj kot 97-odstotna;

- dopolniti je potrebno nabor nalog za praktični del zaključnega izpita (dopolnitev seznama nalog, ažuriranje, preveriti besedila izpitnih nalog), prav tako so potrebni popravki v nekaterih izpitnih katalogih za praktični del zaključnega izpita;
- v veliki večini primerov je bilo sodelovanje šol in delodajalcev z zbornicami dobro in se iz leta v leto izboljšuje, čeprav so še nekatere pomanjkljivosti. Zbornice so večinoma obveščale vsebinsko ustrezno in pravočasno;
- glede na odgovornosti, ki jo imajo po zakonu, naj se sindikati dejavneje vključijo v izvajanje in spremljanje praktičnega dela zaključnih izpitov;
- dokumentacija (obrazci) za opravljanje zaključnega izpita v dualni organizaciji še niso povsem ustrezni, zato je treba vnesti popravke v: nadzorni list, zapisnik o opravljanju praktičnega dela zaključnega izpita, ocenjevalni list ...;
- ocenjevanje je še vedno najboljčutljivejša točka tako za ocenjevalce kot tudi za kandidate. Člani izpitnih komisij in odborov omenjajo probleme v zvezi z ocenjevanjem oz. točkovanjem, ki zahtevata veliko administrativnega dela. Prav problematiki ocenjevanja je treba posebno pozornost nameniti pri usposabljanju članov izpitnih odborov in komisij;
- večjo pozornost je treba nameniti izpolnjevanju dnevnikov praktičnega izobraževanja. Še vedno namreč ugotavljamo, da so dnevniki nepopolno vodeni (manjkajo podpisi, žigi ter mnenja delodajalcev, niso vpisani seštevki ur). Hkrati so tudi vajenci dnevniko velikokrat izpolnili pomanjkljivo. Delodajalce in vajence je treba še dosledneje opozarjati na njihove obveznosti pri izpolnjevanju dnevnikov;
- vprašanja pri zagovoru naj se nanašajo predvsem na izdelano izpitno nalogo; zagovor naj časovno in prostorsko ne bo preveč odmaknjen od opravljanja samega izpita;
- glede izkazanega znanja in usposobljenosti kandidatov ugotavljamo pomanjkljivosti predvsem pri izpolnjevanju tehnične dokumentacije ter dnevnikov praktičnega izobraževanja. Kandidati imajo težave pri povezovanju teoretičnega in praktičnega znanja;
- v zvezi z upoštevanjem predpisov o varnosti pri delu in varovanju zdravja ugotavljamo, da so le-ti večinoma bili upoštevanji. Kljub temu bi morali biti nadzorniki pri upoštevanju zahtev varnosti pri delu, ki se kaže pri uporabi delovne obleke ter obutve in zaščitnih sredstev, še doslednejši. Kandidat s pomanjkljivo opremo zaradi zagotavljanja varnosti pri delu in varovanju zdravja nima pravice opravljati praktičnega dela zaključnega izpita.
- izkušnje vajencev in dijakov s praktičnega izobraževanja pri delodajalcu so povečini pozitivne. V delovnem procesu se je večina kandidatov dobro počutila in tudi odnosi z mentorjem in delodajalcem so bili dobri, pridobili so si veliko delovnih izkušenj in se naučili tudi takih stvari, ki se jih niso v šoli. Med negativnimi izkušnjami omenjajo kršenje določil učnih pogodb ter opravljanje del, ki niso povezana z nalogami prihodnjega poklica;

- velik delež kandidatov želi po končani srednji poklicni šoli nadaljevati šolanje, bodisi redno bodisi ob delu. Precejšen del kandidatov pa po koncu šole ne namerava ostati pri delodajalcu, ki je v njegovo usposabljanje več let vlagal sredstva, čas in svoje izkušnje;
- delodajalčeva navzočnost pri izpitu prav gotovo spodbudno deluje na vajenca, zato je delodajalce oz. mentorje treba spodbujati, da bi bili pogosteje navzoči pri praktičnem delu zaključnega izpita.

Tudi v šolskem letu 2002/03 smo v Centru v sodelovanju socialnimi partnerji izpeljali spremljavo.

Andreja Čater

RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV

SISTEM STALNEGA STROKOVNEGA SPOPOLNJEVANJA

50

Že dalj časa ugotavljamo, da sedanji sistem stalnega strokovnega spopolnjevanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju ne odseva potreb tistih, ki jim je namenjen, postaja iz leta v leto manj pregleden, preobsežen in birokratski. Vzroki izvirajo iz prepletanja treh dejavnikov, ki jih je treba hkrati upoštevati: kakovost programov spopolnjevanja, vključitev v sistem napredovanja in sofinanciranje, ki temelji na javnem razpisu.

Programski svet za strokovno spopolnjevanje, ki ga imenuje minister za šolstvo znanost in šport in v novi sestavi deluje od letošnje pomladi, je kot prioriteto postavil posodobitev sistema stalnega strokovnega spopolnjevanja. Kot izhodišče je postavil neobremenjenost s starim sistemom ter združitev nacionalnih in evropskih, vsebinskih in organizacijskih prioritet.

Prednostni cilji, ki jim mora slediti zasnova sistema v prihodnje, so:

- definirati zelene spremembe v vzgojno-izobraževalnem delu, ki jih želimo doseči v določenem obdobju;
- spodbuditi vse oblike formalnega in neformalnega izobraževanja strokovnih delavcev;
- postaviti kakovosten sistem evalvacije, v katerem bi lahko zasledovali dolgoročne učinke izobraževanja in usposabljanja na posameznika, šolske kolektive in sistem;
- postaviti mrežo izobraževalcev strokovnih delavcev z jasno opredeljenimi vlogami;
- zagotoviti hitro in učinkovito vpeljevanje novosti ob hkratni spremembi dodiplomskih študijskih programov za strokovne delavce;
- podpirati in spodbujati profesionalni razvoj strokovnih delavcev v vseh fazah poklicne kariere in povezati s sistemom napredovanja v nazive;
- usposobiti strokovne delavce za novo vlogo v družbi znanja in razvijanje novih kompetenc;
- podpirati razvoj vzgojno-izobraževalnih ustanov kot celote in jih usposobiti za prenos znanja in izkušenj na druge;
- spodbujati odpiranje vzgojno-izobraževalnih ustanov v okolje in njihovo povezovanje s sfero dela ter vključevanje v mednarodne povezave.

Tem ciljem bodo podrejene organiziranost in vse možne oblike izvajanja izobraževanja in usposabljanja. Vsekakor bo treba več pozornosti posvetiti načrtovanju razvoja človeških virov v šolskih kolektivih. Vpeljevanje novosti in izboljšanje kakovosti dela šole sta odvisna

od kakovostnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev, merilo učinkovitosti usposabljanja pa ne more biti le »aktivno sodelovanje«, temveč drugačno in bolj kakovostno delo, ki je posledica usposabljanja.

Center vsebinsko sledi opredeljenim ciljem s svojo vsakoletno ponudbo programov izobraževanja in usposabljanja. Tudi letošnja odseva aktualne spremembe v poklicnem in strokovnem izobraževanju. Več informacij o programih lahko najdete na spletnih straneh Centra (<http://www.cpi.si>), kjer se lahko tudi hitro in preprosto prijavite za udeležbo.

Davorin Majkus

NACIONALNO IZOBRAŽEVALNO SREDIŠČE (NATIONAL TRAINING INSTITUTION - NTI) ZA EVROPSKI SOCIALNI SKLAD (ESF)

V okviru Posebnega pripravljalnega programa za uvajanje evropskih strukturnih skladov sta bili evidentirani dve instituciji, ki naj bi v koordinaciji z vodilnimi ministrstvi ter Agencijo RS za regionalni razvoj izvajali izobraževanje ter razvijali in zagotavljali izobraževalne podpore v sklopu priprav na strukturno politiko:

- upravna akademija, Ljubljana, ki jo je ustanovil SVEZ, za izvajanje izobraževanja za celotne strukturne sklade;
- nacionalno izobraževalno središče (National Training Institution – NTI) za Evropski Socialni Sklad (ESF), ustanovljeno znotraj Centra RS za poklicno izobraževanje, za izvajanje izobraževanja za ESF za ciljne skupine s področja poklicnega izobraževanja.

NTI želi s pravočasnim in sistematičnim izobraževanjem za porabo sredstev ESF doseči naslednje temeljne cilje:

- razumevanje vloge ESF kot instrumenta za uveljavljanje dogovorjenih ukrepov evropske in nacionalne politike, in sicer na nacionalni, regionalni in lokalni ravni:
 - sposobnost upravljanja sredstev ESF;
 - izobraževanje ustreznih administrativnih struktur na vseh omenjenih ravneh;
 - obvladovanje pisanja projektov in formalnih postopkov ter s tem uspešno kandidiranje za sredstva ESF.

Dejavnosti NTI v letu 2002

V letu 2002 je NTI v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport ter Službo za programe Evropske unije in predstavniki danske agencije Eura izvedel dvodnevno delavnico z naslovom Priprava na koriščenje sredstev ESF za koordinatorje mednarodnega sodelovanja na poklicnih šolah.

52

Delavnica je bila namenjena poglobitvi znanja in spretnosti pri pisanju projektov, identifikaciji vsebin, ki se lahko prijavljajo v okviru ESF, ter pridobivanju specifičnega znanja pri projektnem menedžmentu v skladu z zahtevami in pravili ESF (finančni in administrativni del, evalvacija).

NTI je v letu 2002 v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport ter slovenskimi, portugalskimi in nizozemskim strokovnjakom izpeljal še delavnico usposabljanja z naslovom Izobraževanje za strukturne sklade.

Namen tega usposabljanja je bil:

- predstaviti različne akterje in institucije na področju strukturnih skladov, še posebno ESF, tako v Sloveniji kot v državah članicah Evropske unije;
- podati informacije o tem, kako sredstva ESF porabljajo na Portugalskem in na Nizozemskem glede na politiko, ukrepe in posamezne projekte;
- spoznati tehnike in načine podajanja informacij o ESF potencialnim prijaviteljem projektov;
- spoznati ukrepe, ki bodo pomembni za posamezen sektor, in primernost projektnih idej za sofinanciranje s pomočjo ESF;
- predstaviti domače in tuje primere »dobre prakse« na področju ESF.

Prvi dan izobraževanja je potekal v plenarni obliki, drugi dan pa sta bili izpeljani dve delavnici:

- Poklicno izobraževanje in evropski strukturni skladi – ta delavnica je bila namenjena strokovnjakom s področja poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter predstavnikom institucij, ki sodelujejo pri razvoju poklicnega in strokovnega izobraževanja (ravnatelj poklicnih in strokovnih šol, svetovalci CPI, Zavoda RS za šolstvo in drugi socialni partnerji). Namen delavnice je bil predstaviti vlogo poklicnega in strokovnega izobraževanja pri vzpostavitvi prioritet za črpanje ESF ter identifikacija vsebin, ki se bodo lahko financirale iz ESF. Poseben poudarek je bil namenjen tudi vpeljavi vsebin vseživljenjskega učenja;
- Razvoj človeških virov, regionalna politika in evropski strukturni skladi – delavnica je bila namenjena predstavnikom regij kot ključnih entitet v pripravah na črpanje sredstev strukturnih skladov. Namen delavnice je bil identifikacija vsebin, ki se bodo lahko financirale iz strukturnih skladov. Poseben poudarek je bil namenjen notranji konsolidaciji skupine in prepoznavanju njene vloge danes in v obdobju članstva v Evropski uniji.

Dejavnosti NTI v letu 2003

Tudi v letu 2003 NTI v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport, nadaljuje z izobraževanjem in usposabljanjem za izrabo sredstev strukturnih skladov, še posebno ESF.

Program letošnjega izobraževanja in usposabljanja je usmerjen predvsem v nadgradnjo in poglobljanje vsebin, ki so si jih predstavniki ministrstev, zavodov in drugih institucij na nacionalni ravni ter prihodnji prijavitelji v regijah pridobili na podlagi lanskega programa izobraževanja in usposabljanja.

Ker želimo zagotoviti kontinuiteto lanskega dela, predvsem pa cilje usposabljanja čim bolj približati nalogam, ki nas čakajo pri uresničevanju ukrepov v Enotnem programskem dokumentu, smo v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport in dansko agencijo Eura izpeljali:

- usposabljanje za svetovalce na nacionalni ravni (predstavniki Ministrstva za šolstvo, znanost in šport ter zavodov v okviru ministrstva – CPI, Zavod za šolstvo, ACS);
- usposabljanje za svetovalce na regionalni ravni (Obala in Gorenjska – regiji, ki nista upravičeni do neposrednih regionalnih spodbud in bosta v okviru razvoja človeških virov morali intenzivirati sodelovanje z resornimi ministrstvi pri porabi sredstev strukturnih skladov).

Usposabljanje je bilo izpeljano na podlagi analize potreb izobraževanja in usposabljanja ter pogovorov, opravljenih s predstavniki institucij, ki bodo v naslednjih letih zagotavljale informacijsko podporo prijaviteljem projektov oz. bodo tudi same porabljale sredstva ESF.

Poglavitni cilj izobraževanja je bil usposobiti predstavnike ključnih institucij s področja razvoja človeških virov, posebno predstavnike Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, zavodov v sklopu Ministrstva ter strokovnjake na regionalni ravni za njihovo prihodnjo vlogo svetovalcev s področja črpanja sredstev ESF.

Tudi v prihodnje bomo nadaljevali z usposabljanjem in dejavnostmi za zagotavljanje podpore vsem ravnem izobraževanja ter uspešno vpeljevanje ESF v slovenski prostor.

Matjaž Praprotnik, oseba za stike

UČNA GRADIVA

54

V šolskem letu 2002/03 se je Komisija za učbenike pri Strokovnem svetu RS za poklicno in strokovno izobraževanje sestala petkrat. Obravnavali smo petindevetdeset vlog za potrditev učnih gradiv za posamezne predmete v srednjem poklicnem in strokovnem šolstvu. Na podlagi ocen recenzentov, ocen Centra za poklicno izobraževanje ter mnenj članov komisije smo potrdili dvaindvajset učnih gradiv, devetinpetdesetim pa smo podaljšali veljavnost.

V aprilu smo kot vsako leto izdali Katalog učbenikov za šolsko leto 2003/2004 za poklicne, tehniške in druge strokovne šole. Katalog vsebuje seznam potrjenih učnih gradiv – učbenikov, delovnih zvezkov, zbirk vaj in atlasov za posamezne predmete v poklicnih, tehniških in drugih strokovnih šolah, z osnovnimi podatki o avtorjih, založbi, času veljavnosti ter o predmetih, programih in letnikih, ki so jim posamezna učna gradiva namenjena.

Naj izpostavimo, da seznam učnih gradiv, ki so bila potrjena po izidu kataloga, sproti dopolnjujemo in objavljamo na spletnih straneh Centra za poklicno izobraževanje.

Katalog učbenikov je namenjen učiteljem, knjigarnarjem, dijakom in staršem in je še na voljo.

Učna gradiva, katerih nastanek je sofinanciran s sredstvi **Javnega razpisa za izbiro založnikov za nastajanje novih učbenikov oz. učnih gradiv za strokovnoteoretične predmete in praktični pouk v novih in prenovljenih programih na področjih nižjega in srednjega poklicnega, srednjega strokovnega in tehniškega ter srednjega poklicno-tehniškega izobraževanja**, ki je bil objavljen v 23. številki Uradnega lista dne 15. 3. 2002, so v sklepnih fazah nastajanja. Za sofinanciranje smo izbrali učna gradiva z nizko naklado, ki brez subvencij sploh ne bi mogla iziti.

Tako smo na sejah strokovnega sveta potrdili že enaindvajset gradiv, ki so nastala s sredstvi javnega razpisa in predstavljajo pomemben prispevek v razvoju kakovosti izobraževanja poklicnih, strokovnih in tehniških programov z najnižjim vpisom.

Natančen seznam učnih gradiv, ki so nastala s sredstvi javnega razpisa, si lahko ogledate na spletnih straneh, sama gradiva pa v teh mesecih prihajajo na prodajne police.

V šolskem letu 2003/04 želimo nadaljevati s spodbujanjem nastajanja učnih gradiv na področjih, kjer jih še ni. Prizadevamo si za to, da bi bila gradiva vse bolj kakovostna in usklajena z izobraževalnimi potrebami dijakov ter v čim večjo oporo učiteljem pri njihovem vodenju dijakov skozi izobraževanje in usposabljanje.

Da bi avtorjem učnih gradiv pomagali pri navezovanju tovrstnega stika z uporabniki, razvijamo natančen sistem evalvacije, za prihodnje avtorje pa vsako leto pripravimo usposabljanje o metodologiji nastajanja učbenika, o konceptu in obliki moderno zasnovanih učbenikov, o vlogi založbe, avtorskih pravicah ter postopku potrjevanja učnih gradiv.

V šolskem letu 2002/03 smo tako dvakrat izpeljali seminar Kako napisati učbenik in enkrat seminar Kako napisati učbenik – nadaljevalni del. Zaradi velikega zanimanja bomo v avgustu 2003 začetni seminar ponovili.

Prihodnje avtorje pa tudi v šolskem letu 2003/04 vljudno vabimo, naj se udeležijo tovrstnega usposabljanja.

Avtorje in založbe, ki želijo vložiti nova gradiva v potrditev ali pa že obstoječim podaljšati veljavnost, bi radi seznanili, da lahko najdejo prenovljeni **Pravilnik o potrjevanju učbenikov**, ki je bil objavljen v Uradnem listu 21. 9. 2002, skupaj s prenovljenimi obrazci, ki jih je treba izpolniti in priložiti k vlogi, na spletnih straneh Centra za poklicno izobraževanje.

Decembra 2002 smo v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport ter Uradom za šolstvo izdali **Pojmovni slovar** avtorja dr. Janka Muršaka. S pojmovnim slovarjem s področja poklicnega in strokovnega izobraževanja skuša dr. Muršak vsem uporabnikom omogočiti enoznačno razumevanje posameznih izrazov in pojmov ter pomagati pri uporabi ustreznih strokovnih izrazov v različnih jezikih, in sicer v slovenščini, angleščini, nemščini in francoščini. Nekaj izvodov Pojmovnega slovarja je še na voljo.

Saša Grašič

PROJEKTI V PODPORO NADALJNJIM KORAKOM V POKLICNEM IN STROKOVNEM IZOBRAŽEVANJU

56

INOVACIJSKI IN RAZVOJNI PROJEKTI ŠOL

V šolskem letu 2001/02 je bila na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport sprejeta odločitev, da Center RS za poklicno izobraževanje in Zavod RS za šolstvo ne vodita več samostojne dejavnosti podpore Inovacijskim in razvojnim projektom, pač pa se dejavnosti vodi skupaj v sklopu Ministrstva za šolstvo, znanost in šport (v njegovem imenu Urad za šolstvo).

S to odločitvijo je bilo tudi spremljanje inovacijskih projektov preneseno pod pristojnost Urada.

V letošnjem letu smo skupaj s predstavniki in predstavnicami Ministrstva za šolstvo, znanost in šport ter Zavoda RS za šolstvo sodelovali pri spremljanju projektov, ki so bili sprejeti in se izvajajo v letošnjem šolskem letu (glej priložen seznam), ter pri pripravi razpisa za prihodnje šolsko leto, ki bo predvidoma objavljen konec avgusta.

PREGLEDNICA 1: Inovacijski projekti, ki se izvajajo na poklicnih in strokovnih šolah v šolskem letu 2002/03

Poklicne in strokovne šole

Inovacijski projekti

Srednja šola Pietro Coppo Izola

- Model skupnega izvajanja sorodnih izobraževalnih programov srednjega poklicnega izobraževanja

Tehniški šolski center Nova Gorica

- Spodbujanje izobraževanja za tehniške poklice
- Staro na novi način s pomočjo informacijske in komunikacijske tehnologije
- Poklicna orientacija v srednji šoli

Vrtnarska šola Celje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Didaktični pristop za medpredmetno povezovanje v programu Cvetličar ▪ Bivalni kotički ▪ Psihosocialni in fizični dejavniki v šolskem in bivalnem okolju ter njihov vpliv na medsebojne odnose
Dvojezična srednja šola Lendava	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Model skupnega izvajanja sorodnih izobraževalnih programov srednjega poklicnega izobraževanja
Srednja ekonomska šola Ljubljana	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Živeti v harmoniji s seboj
ŠC Rudolf Maister – Ekonomska šola	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izboljševanje kakovosti dela z odraslimi udeleženci izobraževanja na srednji šoli z uporabo računalnika
ŠC Ptuj – Ekonomska šola	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spodbujanje in razvijanje samopodobe dijakov in profesorjev
Vzgojno izobraževalni zavod Višnja gora	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zagotavljanje povezave teorije in prakse s pomočjo metod in oblik projektne dela pri izobraževanju
Srednja zdravstvena šola Juge Polak	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učenje za mir in strpnost
ŠC Novo mesto	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nove in za bolnika ter varovanca prijazne tehnike dvigovanja in pomoči ob skrbi za lastno zdravje ▪ Uporaba grafičnega računalja za učinkovitejše učenje matematike na poklicni šoli
Ekonomska šola Novo mesto	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ragov log, naš skriti zaklad ▪ Uvedba praktičnih vsebin podjetniškega izobraževanja v višješolski strokovni program ▪ Učenje prek svetovnega spleta ▪ Poklicna orientacija v srednji šoli ▪ Kako uspešno komunicirati s poslovnimi partnerji v tujini
Šola za strojništvo Škofja Loka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Usposabljanje za programiranje računalniško krmiljenih strojev ▪ Izdelava kataloga znanj po izhodiščih za pripravo izobraževalnih programov

ŠC Ptuj –
Poklicna in tehniška strojnašola

- Diferenciacija ciljev pri matematiki za doseganje vertikalne prehodnosti na srednjih poklicnih šolah

Srednja gradbena, geodetska
in ekonomska šola

- Povezovanje matematičnih in drugih znanj v poklicnih šolah pri pouku matematike

Srednja šola za gostinstvo in turizem

- Veter – energija vetra

Srednja prometna šola Maribor

- Okoljska matematika

Gimnazija Jurija Vege –
Poklicna šola čipkarstvo

- Od ideje do čipke

ŠC Ptuj –
Poklicna tehniška elektro šola

- Znaš samo to, kar praktično narediš II
- Sodobni avdio-vizualni pristop pri poučevanju predmeta algoritmi in programski jeziki II
- Projektni pristop pri povezovanju teoretičnega in praktičnega znanja II

Mojca Polak

SODELOVANJE CPI V MEDNARODNIH PROJEKTIH

Širitev Evropske unije narekuje okrepljeno sodelovanje med državami na različnih področjih, tudi na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja.

Center RS za poklicno izobraževanje sodeluje v različnih mednarodnih projektih, ki so namenjeni poklicnemu in strokovnemu izobraževanju ter usposabljanju. Ti so za naš Center še posebno zanimivi, ker predstavljajo laboratorij različnih inovacij, partnerstvo v projektih pa omogoča izmenjavo izkušenj, spoznavanje primerov dobrih praks in navezovanje novih stikov. Tako sodelovanje v različnih mednarodnih projektih prispeva k razvoju poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja.

Za naše delo na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja je še posebno pomemben program Leonardo da Vinci, kjer so dejavnosti v projektih usmerjene v uresničevanje

ciljev deklaracije Brugge-Kopenhagen, ki govori o okrepljenem sodelovanju v poklicnem in strokovnem izobraževanju in usposabljanju v Evropi. Poudarek je predvsem na:

- izboljšanju transparentnosti in primerljivosti poklicnih kvalifikacij;
- izboljšanju kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja;
- izboljšanju poklicne orientacije;
- priznavanju formalno in neformalno pridobljenega znanja;
- izboljšanju izobraževanja in strokovnega spopolnjevanja učiteljev.

V nadaljevanju so opisani nekateri mednarodni projekti, v katerih sodeluje Center RS za poklicno izobraževanje bodisi kot nosilec projekta ali kot partner v projektu.

Mirjana Kovač,
namestnica direktorja

a) PROJEKTI V PROGRAMU PHARE

Usposabljanje – ključ do večje zaposljivosti

Eno izmed priložnosti za uresničevanje novosti, ki jih prinašajo Izhodišča, smo dobili v sklopu projekta Phare Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve: Aktiviranje zaposlitvenega potenciala na lokalni ravni.

Skupaj s Šolskim Centrom Celje, poklicno in tehniško šolo za gradbeništvo smo zasnovali projekt: Usposabljanje – ključ do večje zaposljivosti, s katerim bomo imeli priložnost preizkusiti novosti v praksi, in sicer v gospodarski panogi gradbeništvo, kjer so neskladja med potrebami trga dela ter delovno silo, ki je na voljo, med največjimi.

Osnovni cilj projekta je usposobiti 30 zaposlenih in 10 brezposelnih oseb brez poklicne kvalifikacije za opravljanje poklica zidar ali dela tega poklica.

Pričakujemo, da si bodo v enoletnem programu kandidati pridobili zaokrožene enote znanja in spretnosti v poklicnem standardu Zidar, ki ustrezajo potrebam v savinjski regiji.

Pozneje bodo imeli kandidati možnost nadaljevanja usposabljanja ter pridobitve poklicne izobrazbe zidar.

Pri vključitvi v usposabljanje bomo upoštevali izkušnje, ki so jih kandidati pridobili že pred usposabljanjem, pri zaključnem preverjanju pa bomo upoštevali tudi prej pridobljeno znanje in spretnosti.

S tako strukturiranim usposabljanjem želimo doseči predvsem dvoje:

60

- ponuditi funkcionalno znanje, ki omogoča neposredno pot do zaposlitve;
- razviti model, ki omogoča postopno pridobivanje višje stopnje izobrazbe.

Za to, da bomo dosegli navedena cilja, pa bo potrebno tudi veliko metodološkega dela. Razvijamo podlage za nov, kompetenčno zasnovan program za zidarja, kataloge znanja in spretnosti ter metodologijo za preverjanje prej pridobljenega znanja in spretnosti.

Projektne dejavnosti smo začeli izvajati decembra 2002. Za samo izpeljavo projekta je odgovorna projektna skupina, ki jo sestavljamo predstavniki obeh projektnih partnerjev, Šolski center Celje ter centra za poklicno izobraževanje. V posameznih strokovnih skupinah (za razvoj standardov, modularno zasnovanega programa, razvoja katalogov znanja in spretnosti, metodologijo pri preverjanju prej pridobljenega znanja in spretnosti) sodelujejo tudi različni zunanji strokovnjaki iz Gospodarske zbornice Slovenije, Obrtne zbornice Slovenije, Srednje ekonomske in gradbene šole Ljubljana in Gradbene šole Maribor.

V januarju in februarju smo pripravili osnove za izvedbo usposabljanja, 13. marca pa smo na Šolskem centru Celje začeli usposabljati prvo skupino kandidatov.

Za evalvacijo poteka posameznih projektnih faz in celotnega projekta skrbi upravni odbor, ki ga sestavljajo državni sekretar Elido Bandelj, Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Gorazd Jenko, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, dr. Angelca Ivančič, Andragoški center Slovenije, Marija Marovt, Šolski center Celje, sekretar združenja za gradbeništvo, Borut Gržinič z Gospodarske zbornice Slovenije ter Vladimir Tkalec, direktor Centra za poklicno izobraževanje.

Mojca Polak, vodja projekta

b) PROJEKTI V PROGRAMU LEONARDO DA VINCI

Virtual Vocational Orientation Package – VirtuOrientation

Pilotski projekt je zasnovan leta 2001 kot smiselno nadaljevanje dejavnosti na področju poklicne orientacije v programu Phare Mocca. V njem sodelujejo štirje slovenski (poleg

Centra RS za poklicno izobraževanje še Šolski center Velenje – nosilec projekta, Zavod RS za zaposlovanje in Pia, d. o. o., Velenje) in štirje tuji partnerji (Bfi Steiermark, Graz – A, Europrofis, Praga – CZ, Careers Europe, Bradford – UK in ITC »E, Tossi«, Busto Arsizio – I). Zastavljen cilj projekta je razvoj multimedijskega paketa, ki bo različnim ciljnim skupinam omogočal preprost in pregleden dostop do informacij s področja izobraževanja in trga dela.

Po že pretekli polovici dela smo opredelili strukturo medmrežnega portala in vsebine, ki bodo predstavljene v posameznih državah, katerih partnerice sodelujejo v projektu. Delo je temeljilo na prejšnji analizi stanja v posameznih državah in se bo nadaljevalo septembra s testiranjem poskusne različice portala na posameznih ciljnih skupinah. Glede na specifične posameznih partneric v projektu in stanja v posameznih državah bodo predstavljene vsebine za posamezne države oz. regije različne. Preprost prikaz, hiter dostop do zelenih podatkov, pomoč posameznim ciljnim skupinam pri izbiri bistvenih podatkov ter preprosto ažuriranje uvrščenih vsebin predstavljajo skupno, evropsko razsežnost projekta, ki je novost v vseh državah partnerskih institucij.

Portal bo dostopen najširšemu krogu uporabnikov posameznikov in bo hkrati pripomoček svetovalnim službam v šolah, centrih za informiranje in svetovanje Zavoda RS za zaposlovanje in informativnosvetovalnih centrih Andragoškega centra Slovenije. Pomembno vlogo bo imel tudi pri vpeljevanju ključne kvalifikacije **Načrtovanje in vodenje kariere** v programe poklicnega izobraževanja.

Portal bomo širši in strokovni javnosti predstavili na konferenci ob koncu projekta, organizirana bo konec februarja 2004 v Sloveniji.

Davorin Majkus, vodja projekta

Adult Guidance in Education: Training of Trainers – AGETT

Cilj diseminacijskega projekta je analiza, razvoj, prilagoditev ter preskus sredstev in metod za usposabljanje svetovalcev v izobraževanju odraslih, ki so bili razviti v prejšnjem projektu. V projektu sodeluje devet partnerjev iz sedmih držav: Tallin Pedagoogika Ülikool (Pedagoška univerza iz Talina) – nosilka projekta, Kuressaare Ametikool (Poklicna šola Kuresare), Eesti Vabariidusliit (Estonska zveza za neformalno izobraževanje odraslih, Talin) – vsi EE, Nacionalna agencija za poklicno izobraževanje in usposabljanje iz Sofije – BG, Úrad práce v Písku (Agencija za zaposlovanje v Písku) – CZ, Asociación Departament d'Estudis del Medis Actuals (Oddelek za študij sodobnih medijev), Barcelona – E, Istituto di ricerche economiche e sociali (Institut za gospodarske in socialne raziskave), Udine – I, Danmarks Pædagogiske Universitet (Danska pedagoška univerza), Kopenhagen – DK in Center RS za poklicno izobraževanje.

V sklopu projekta, ki se je začel v začetku leta 2002, so partnerji prilagodili in prevedli že razvita gradiva. Predstavniki partnerjev so se udeležili dveh usposabljanj za trenerje svetovalcev v izobraževanju odraslih, tretje, zadnje, bo potekalo septembra 2003. Nacionalno usposabljanje svetovalcev v izobraževanju odraslih bo, kot diseminacija, potekalo januarja 2004. Pri njem bosta sodelovala tudi Andragoški center Slovenije in Zavod RS za zaposlovanje. Tako bomo s sodelovanjem v projektu skupaj prispevali k prizadevanjem, da bi se čim več odraslih vključilo v vseživljenjsko učenje.

Davorin Majkus, vodja projekta

Total Counselling: razvoj modela celostnega informiranja in svetovanja mladim, ki niso vključeni v izobraževalni sistem ali na trg dela

Center RS za poklicno izobraževanje sodeluje kot partner v projektu Total Counselling: razvoj modela celostnega informiranja in svetovanja mladim, ki niso vključeni v izobraževalni sistem ali na trg dela. V njem sodelujemo s tremi partnerji (Hitt Husid – Islandija, organizacija nosilka projekta, Cooperativa sociale – Arca di Noe, Italija, Careers Europe – Anglija).

Poglavitni namen projekta je razvoj enotne metodologije svetovanja mladim, ki bo prilagojena potrebam ciljne skupine mladih brez poklicne izobrazbe.

Mojca Polak, vodja projekta

EuroCertStaff

Usposabljanje in certificiranje delavcev malih in srednjih podjetij v obrti in servisni dejavnosti v skladu z evropskimi standardi

Nosilec projekta Leonardo da Vinci je Gospodarska zbornica Češke republike, poleg Centra RS za poklicno izobraževanje iz Slovenije pa sodelujejo še partnerji iz Norveške, dva partnerja iz Nemčije, Litve, Francije, Irske, Anglije, Italije in še dva partnerja iz Češke republike.

Projekt, ki poteka že drugo leto, naj bi se končal oktobra 2003, vendar kaže, da ga bomo morda morali podaljšati še do junija 2004.

Partnerji v projektu imamo zelo različna izhodišča v izkušnjah, na podlagi teh merimo po posameznih državah kakovost v malih in srednjih podjetjih. To je bil tudi poglavitni problem pri usklajevanju različnih pričakovanj do skupnega cilja projekta, saj se ta problem vleče vse do sedaj in kot kaže, bo temeljni problem tudi v prihodnje. Usklajevali smo tudi različne interese, ali naj se certificira kakovost osebja, kot imamo pri nas in še v nekaterih drugih državah že za to predvidene mojstrske, delovodske in poslovodske izpite, ali pa se naj certificirajo obratovalnice oziroma podjetja kot celota.

Češki partnerji želijo doseči merila kakovosti na ravni, ki bi bila sprejemljiva, in ki bi jih zagovarjali tudi drugi partnerji v projektu. S tem bi postavili evropski standard meril za kakovost malih in srednjih podjetij, ki bi jim podelili certifikat kakovosti in jih vodili v Registru.

V prvi fazi lani je bilo izdelano gradivo smernic posameznih kazalnikov kot podlaga za pripravo podrobnejših meril kakovosti. Na Centru RS za poklicno izobraževanje smo se odločili za operativno delo na terenu in k sodelovanju pritegniti Obrtno zbornico Slovenije. Predlagali smo dopolnitve in spremembe v temeljnem gradivu. V drugi fazi pa smo se lotili dela nekoliko bolj operativno v Sekciji frizerjev, Sekciji kemičnih čistilcev, verjetno pa bomo delo po dogovoru razširili še na dve drugi sekciji. Izdelali smo obsežen vprašalnik, ki zajema vse kazalnike kakovosti malega in srednjega podjetja, in jih prilagodili za posamezno stroko. Pripravili bomo še merila za ocenjevanje kakovosti, in vse to preverili na Upravnih odborih na zgoraj omenjenih sekcijah. Na izbranem vzorcu malih in srednjih podjetij, ki bodo pripravljena sodelovati, bomo preverili vprašalnik, merila in tako prispevali svoje izkušnje k skupnemu cilju projekta za oblikovanje evropskih normativov in standardov. Obrtna zbornica Slovenije in njene posamezne sekcije pa bodo s tem hkrati pridobile merila za kakovost, ki jih bodo lahko preverjale, če pa se bodo odločile, jih bodo lahko certificirale in o njih vodile register kakovostnih malih in srednjih podjetij.

Anica Justinek, vodja projekta in
Igor Rečnik, oseba za stike

Razvijanje poklicnih interesov za delo v gostinstvu in turizmu

Projekt poteka že drugo leto in te dni je v sklepni fazi. Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci in Srednja šola za gostinstvo in turizem Novo mesto sta poleg vseh dejavnosti, ki smo jih načrtno izpeljali za razvijanje poklicnih interesov mladih, bogatejši za nove izkušnje, ki smo si jih skupaj s predstavniki delodajalcev pridobili v Leonardovem projektu Mobility v Dublinu na Irskem.

Cilj našega obiska je bil spoznati:

64

- kako na Irskem motivirajo mlade za izbor poklicne kariere in delo v gostinstvu in turizmu;
- katere dejavnosti izvajajo;
- kdo jih izvaja in kako spodbujajo vpis v gostinske izobraževalne programe;
- za katere poklice v gostinstvu se mladi lahko usposobijo in v kolikšnem času;
- kako poteka poklicno svetovanje (individualno, skupinsko poklicno informiranje);
- kako poteka sodelovanje šole s socialnimi partnerji na lokalni in nacionalni ravni;
- kakšna je povezava med srednjo poklicno šolo in gostinsko-turističnimi podjetji in kako poteka (praktično izobraževanje v delovnem procesu, obseg števila ur, metode dela z mladimi, vsebina dela);
- katere kompetence si mora kandidat pred nastopom dela pridobiti za strokovno delo.

Obiskali smo:

- izobraževalne centre s programi, primerljivimi z našimi poklicnimi, srednjimi strokovnimi (CERT), višješolskimi (Inchicore college of further Education) in visokošolskimi programi za gostinstvo in turizem (DIT) ter center za izobraževanje osipnikov (FAS);
- hotel in restavracijo, kjer poleg temeljne dejavnosti potekata delovna praksa in praktično izobraževanje za pridobitev verificiranega nacionalnega certifikata usposobljenosti za delo (Fitzpatrick Castle Dublin);
- institucijo, ki na nacionalni ravni koordinira izpeljavo poklicnega usmerjanja oz. poklicno orientacijo (NCGE) in združenje (Irish Hotels Federation), ki združuje več kot tisoč hotelov, gostiln in drugih gostinsko-turističnih obratov.

Spoznali smo, da se tudi Irska kot zelo zanimiva evropska turistična destinacija kljub velikim prizadevanjem ukvarja z zmanjšanjem zanimanja domačinov za delo v vseh storitvenih dejavnostih, tudi v gostinstvu in turizmu. Ta dela opravljajo večinoma mladi tujci iz vzhodnoevropskih in azijskih držav. Turistična in hotelirska podjetja tesno sodelujejo z izvajalci strokovnega izobraževanja in so nosilci propagiranja in predstavitve posameznih poklicev mladim v gostinstvu in turizmu.

Anica Justinek, vodja projekta

c) INNOBA IN DRUGI MEDNARODNI PROJEKTI

Innoba – premagovanje inovacijskih ovir v malih in srednjih podjetjih

Glede na načela evropske politike zaposlovanja so mala in srednja podjetja temeljni spodbujevalci novih delovnih mest in s tem tudi gospodarske rasti posameznih držav in Evropske unije kot celote, zato je pomembno, da se hitro odzivajo na spremembe v gospodarstvu in da so pri svojem delu inovativna.

Prav na področju inovacij pa se podjetja srečujejo s številnimi ovirami. Zakaj je tako in kaj lahko storimo, sta temeljni vprašanji, na kateri smo poskušali odgovoriti v projektu INNOBA.

Cilji projekta so naslednji:

- evidentirati primere dobre prakse v posameznih regijah, ki sodelujejo v projektu;
- oblikovati strateški okvir za spodbujanje in razvoj inovacijske dejavnosti v malih in srednjih podjetjih;
- oblikovati ustrezen evalvacijski model z indikatorji za spremljanje uvajanja inovacij;
- zagotoviti učinkovit sistem diseminacije rezultatov projekta.

Projekt financira Evropska unija iz namenskih sredstev za razvoj inovacij. V njem sodeluje 15 regij iz različnih držav Evropske unije in držav kandidatk, vodi pa ga dansko podjetje EURA, ki se ukvarja z regionalnim razvojem.

Analize SWOT za posamezne regije (CPI je pripravil takšno analizo za ljubljansko regijo) so pokazale na številne ovire pri vpeljevanju inovacij v mala in srednja podjetja:

- pomanjkanje časa,
- pomanjkanje denarja,
- pomanjkanje ustreznega strokovno usposobljenega osebja,
- nezadostno sodelovanje z regionalnimi institucijami in sistem svetovanja,
- države kandidatke pa imajo težave tudi z obsežno birokracijo in neustrezno politiko razvoja malih in srednjih podjetij.

Delo pri projektu pomeni nove oblike sodelovanja in povezovanja med različnimi regijami v Evropi, predstavlja nove izzive v vpeljevanju inovativnosti, ne samo v mala in srednja podjetja, temveč tudi v sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

Več informacij o projektu INNOBA lahko najdete na spletni strani: **www.innoba.org**.

Mirjana Kovač,
vodja projekta

Delam za sebe – uvajanje podjetništva kot ključne kvalifikacije v sistem poklicnega izobraževanja

66

Bilateralni projekt z naslovom Delam za sebe je nadaljevanje dolgoletnega sodelovanja Centra RS za poklicno izobraževanje in Fundacije za razvoj malih in srednjih podjetij pri Univerzi Durham iz Velike Britanije, ob finančni podpori britanske vlade – British Grants Slovenia. Drugo fazo projekta smo sklenili s pripravo učnega gradiva z istoimenskim naslovom.

Gradivo popelje udeležence skozi podjetniški proces ter pri tem upošteva štiri ključne dejavnike uspeha (motivacija, ideja, znanje/sposobnosti in potrebna sredstva), ki so pomembni za uspešno delovanje vsakega podjetja. Razgibanost in praktična naravnost učnega gradiva spodbujata dijake k dejavnemu učenju, učenju na podlagi izkušenj, učitelja pa postavljata v vlogo svetovalca in mentorja, ki usmerja učni proces. Skozi podjetniški proces dijaki spoznavajo svoje možnosti in sposobnosti in imajo tako možnost, da pri projektne delu razvijajo svojo zamisel.

Gradivo bo koristen pripomoček vsem učiteljem, ki želijo biti pri svojem delu inovativni, ki sprejemajo novosti in se zavedajo, da bosta v novem tisočletju zmagovala ustvarjalnost in podjetniški duh.

Svoje bogate izkušnje na področju uvajanja podjetništva v sistem poklicnega izobraževanja smo v maju 2003 predstavili tudi predstavnikom šol in snovalcem politike izobraževanja v državah jugovzhodne Evrope.

Delavnica, ki sta jo organizirala Center RS za poklicno izobraževanje ter Nacionalni observatorij Slovenije ob sodelovanju in finančni podpori Evropske izobraževalne fundacije, je tako pomenila začetek nove faze projekta, katere temeljni cilj je usposabljanje učiteljev, ki so sodelovali v projektu, ter diseminacija pridobljenega znanja in izkušenj. Preostale delavnice nove faze projekta načrtujemo v oktobru.

Mirjana Kovač,
vodja projekta

ANALITIČNOINFORMACIJSKA DEJAVNOST

VODNIK
2003/04

67

REGISTRACIJSKO-INFORMACIJSKI SISTEM ZA POKLICNE KVALIFIKACIJE

Center RS za poklicno izobraževanje nadaljuje razvoj registracijsko-informacijskega sistema za poklicne kvalifikacije, ki je bil zasnovan v sklopu projekta Phare Mocca. Trenutno delujeta dve bazi, in sicer baza nomenklatur poklicev in baza poklicnih standardov s katalogi standardnih znanj in spretnosti. Podatki obeh baz so dostopni na spletni strani Nacionalnega informacijskega središča Slovenije (<http://ris.cpi.si>).

V prvi polovici leta 2003 se je začela in končala druga faza razvoja RIS z oblikovanjem registra izvajalcev postopkov za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij. Register je uvrščen v aplikacijo RIS.

Sistem je prilagojen tako, da ga lahko uporabljajo posamezne skupine uporabnikov, ki imajo v skladu s svojimi nalogami in pristojnostmi dostopa do urejanja in pregledovanja vsebin.

Register izvajalcev postopkov za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij sodi med registre Registracijsko-informacijskega sistema za poklicne kvalifikacije. Podatki iz registra so povezani s podatki v registru poklicnih standardov in katalogov strokovnih znanj in spretnosti, ki so bili narejeni v prvi fazi razvoja Registracijsko-informacijskega sistema. Register je mogoče povezati tudi z drugimi podatkovnim bazami. Rešitev upošteva vsa določila Pravilnika o vodenju registra izvajalcev postopkov za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij (Ur. l. RS št. 81/00), ki je bil podlaga za izdelavo izhodiščnega modela procesa.

Register podpira metodologijo vpisa izvajalca postopkov za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij:

- prejem predloga izvajalca postopkov za vpis v register z vsemi prilogami,
- obravnava vloge, dopolnjevanje dokumentacije,
- vpis v register,
- vzdrževanje podatkov v registru,
- uporaba podatkov iz registra,
- povezava z drugimi institucijami (RIC, SURS ...),
- zgodovina.

Druga faza priprave Registracijsko–informacijskega sistema je končana, vendar pa sistem v celoti še ni končan. Med pripravo definicije registra izvajalcev postopkov za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij se je pokazalo, da je treba zajeti podatke o imetnikih licenc in izdanih certifikatih. Potekajo pogovori o tem, da bi registra vključili v zdajšnji Registracijsko–informacijski sistem.

68

Ta sistem bo v končni obliki združeval informacije s področja poklicnega in strokovnega izobraževanja, ki bodo koristile širokemu krogu uporabnikov: tistim, ki svojo poklicno pot še načrtujejo, tistim, ki razvijajo in izvajajo poklicno in strokovno izobraževanje, pa tudi tistim, ki ponujajo priložnosti za razvoj poklicnih poti posameznikov.

Mag. Tanja Logar

VKLJUČEVANJE V MEDNARODNE MREŽE

TTnet

V okviru CEDEFOP (European Centre for Development of Vocational Training <http://www.cedefop.eu.int/>) deluje od leta 1998 v državah članicah Evropske unije mreža TTnet – Teacher Trainig network:

(<http://www.trainingvillage.gr/etv/Register/register.asp>),

ki povezuje različne izvajalce izobraževanja učiteljev v poklicnem in strokovnem izobraževanju.

Mreža omogoča razširjanje znanja in izkušenj o ključnih vprašanih izobraževanja in usposabljanja učiteljev. Z analizami in razširjanjem inovativne prakse TTnet usmerja razvoj učiteljevih kompetenc in prispeva k dejavnemu vpeljevanju novih prijemov ter profesionalizaciji dela učiteljev v poklicnem izobraževanju in usposabljanju.

Sodelovanje poteka s skupnimi projekti, tematskimi delovnimi skupinami, seminarji in delavnicami ter objavo publikacij, študij in poročil.

Mreža TTnet se v letošnjem letu širi tudi v države pristopnice. Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport je CEDEFOP poslalo pismo o nameri, v njem je kot institucija, ki bo koordinirala TTnet na nacionalni ravni, predlagan Center RS za poklicno izobraževanje.

Glede na dejavnosti, ki potekajo v sklopu Razvojnega programa za implementacijo izhodišč za pripravo programov poklicnega in strokovnega izobraževanja, še posebno aktivnosti v okviru programa P6 Usposabljanje izobraževalcev, jedro mreže v Sloveniji v prvi fazi sestavljajo institucije, ki sodelujejo v aktivnostih Razvojnega programa, saj so to hkrati vodilne institucije v Sloveniji na področju temeljnega izobraževanja in stalnega strokovnega razvoja učiteljev.

To so:

- Pedagoška fakulteta v Ljubljani, oseba za stike dr. Jože Rugelj, izr. prof.;
- Filozofska fakulteta v Ljubljani, oseba za stike dr. Barica Marentič Požarnik, red. prof.;
- Pedagoška fakulteta v Mariboru, oseba za stike dr. Karin Bakračević Vukman, izr. prof.;
- Zavod RS za šolstvo, oseba za stike Tomaž Kranjc, višji svetovalec;
- Šolski center Velenje, oseba za stike mag. Albin Vrabič, ravnatelj Poklicne in tehniške rudarske šole;
- Šolski center Ptuj, oseba za stike Branko Kumer, direktor;
- Tehniški šolski center Nova Gorica, oseba za stike Egon Pipan, direktor;
- Kmetijska in gospodinjska šola Šentjur, oseba za stike Branko Šket, direktor;
- Center RS za poklicno izobraževanje Ljubljana, oseba za stike Davorin Majkus, svetovalec direktorja – nacionalni koordinator.

Prioritetna področja sodelovanja, ki smo jih identificirali na nacionalni ravni, so:

- povezovanje temeljnega izobraževanja in stalnega strokovnega razvoja učiteljev;
- opredelitev standardov učiteljevih kompetenc;
- krepitev povezave med šolami, univerzami in podjetji;
- mobilnost učiteljev in intrenacionalizacija učiteljevega dela.

Prepričani smo, da bo delo pri projektih skupaj s partnerji iz evropskih držav, ki so vključeni v mrežo TTnet, dolgoročno prispevalo k izboljšanju kakovosti poklicnega in strokovnega izobraževanja v Sloveniji.

Davorin Majkus

ReferNet – The European network of reference and expertise

ReferNet je strukturiran, decentraliziran mrežni sistem zbiranja in širjenja informacij o razvoju poklicnega izobraževanja ter učenja v Evropski uniji. Ustanovil ga je Cedefop (Evropski center za razvoj poklicnega izobraževanja), t.j. agencija Evropske unije za usklajevanje in podporo med članicami Evropske unije na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja, da bi zadostil naraščajočemu povpraševanju po primerljivih informacijah o razvoju in politikah držav članic s področja poklicnega izobraževanja.

ReferNet združuje nacionalne konzorcije držav članic, ki so sestavljeni iz predstavnikov ključnih organizacij/institucij na področju poklicnega izobraževanja. Vsak konzorcij vodi nacionalni koordinator, ki je odgovoren za sestavo konzorcija ter zagotavlja, da so naloge mreže zadovoljivo izvedene. Mreža združuje organizacije, ki imajo skupne interese v razvoju poklicnega izobraževanja in učenja. Spodbuja medsebojno izmenjavo informacij ter podpira sodelovanje. Članom konzorcija daje možnost navezovanja stikov z drugimi mednarodnimi organizacijami v Evropi in zunaj nje. Pomemben razlog za ustanovitev konzorcija in za to, da ga sofinancira CEDEFOP, je torej zagotavljanje stalnega in sistematičnega pretoka relevantnih informacij o poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter njegovem širšem kontekstu, kot npr. trgu dela, itn.

CEDEFOP se pripravlja na postopno priključitev novih članic v mrežo REFER. Od prihodnjih držav članic Evropske unije se pričakuje, da bodo takoj po vključitvi prevzele naloge agencij Evropske unije. To nalogo je Evropska izobraževalna fondacija (ETF), na podlagi posebne pogodbe med ETF in CEDEFOP, naložila Nacionalnemu observatoriju Slovenije, ki deluje v sklopu Centra RS za poklicno in strokovno izobraževanje. Sodelovanje med Nacionalnim observatorijem Slovenije in CEDEFOP v prvi fazi temelji predvsem na dokumentacijskih dejavnostih. V drugi fazi pa naj bi Nacionalni observatorij opravil pomembno vlogo pri postopni ustanovitvi nacionalnega konzorcija, predvsem za boljšo pripravljenost nacionalne ravni (države) na prihodnje članstvo v Evropski uniji ter s tem posledično tudi na boljšo pripravljenost za sodelovanje s CEDEFOP. Z leti sodelovanja z ETF si je Nacionalni observatorij pridobil mnoge izkušnje. Opravljal je naloge, kot sta zbiranje in analiza informacij o položaju v poklicnem izobraževanju in usposabljanju mladine in odraslih ter širše o spremembah v izobraževalnem sistemu, trendih na trgu delovne sile, povpraševanju po posameznih izobrazbenih in kvalifikacijskih profilih, vlogi in vključenosti socialnih partnerjev v usposabljanje ipd. Na podlagi teh izkušenj ima Nacionalni observatorij prednosti – večje možnosti za vključitev in vzpostavitev konzorcija. Poročila, izdelana na podlagi zbranih informacij, analiz in izračunov ključnih, mednarodno primerljivih kazalnikov o dogajanju in trendih na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja, je Nacionalni observatorij prenesel ETF, v prihodnje naj bi to funkcijo prevzel CEDEFOP. Poročila bi bila tako še vedno namenjena nacionalnim institucijam in oblastem kot podlaga za nadaljnje odločitve in ukrepe na tem področju, obenem pa bi bila namenjena tudi za mednarodne izmenjave informacij.

Naloge ReferNeta

Naloge mreže lahko razdelimo v tri skupine:

- dokumentacijska dejavnost in diseminacija

Zbiranje informacij in posodabljanje (updating) podatkovnih baz ter informacijske storitve. Diseminiranje rezultatov dejavnosti CEDEFOP. Podpiranje promocijskih dejavnosti, kot so konference in seminarji.

- zbiranje in analiziranje informacij

Zbiranje najnovejših informacij o sistemih poklicnega izobraževanja ter analiziranje določenih tem oz. problemov.

- raziskovalno delo

ReferNet prispeva k razvoju skupnega prijema pri raziskovalnem delu. Po medsebojnih izmenjavah prispeva k večji transparentnosti, sinergiji ter diseminaciji nacionalnih in evropskih raziskav s področja poklicnega izobraževanja.

Mojca Cek,
vodja Nacionalnega observatorija Slovenije za
poklicno izobraževanje in usposabljanje

ZAPOSLENI NA CENTRU RS ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

72

VODSTVO

Vladimir Tkalec, prof.

direktor
e-pošta: vladimir.tkalec@cpi.si
tel.: 01/586 42 02

Mirjana Kovač, univ. dipl. ekon.

namestnica direktorja
e-pošta: mirjana.kovac@cpi.si
tel.: 01/586 42 03

mag. Slava Pevec Grm, prof.

pomočnica direktorja za razvoj
e-pošta: slava.pevec-grm@cpi.si
tel.: 01/586 42 08

TAJNIŠTVO

Mojca Polak

poslovna sekretarka, vodenje in koordinacija
razvojnih in inovacijskih projektov
e-pošta: mojca.polak@cpi.si
tel.: 01/586 42 59

Cvetka Kermelj

strokovna sodelavka – tajnica
e-pošta: cvetka.kermelj@cpi.si
tel.: 01/586 42 01

Vida Povirk

strokovna sodelavka
e-pošta: vida.povirk@cpi.si
tel.: 01/586 42 17

Mojca Žlender

strokovna sodelavka za administrativno-tehnična
opravila
e-pošta: mojca.zlender@cpi.si
tel.: 01/586 42 63

Franjo Bukáč

hišnik
tel.: 01/586 42 61

RAČUNOVODSTVO

Ljubica Novakovič

višja strokovna sodelavka za finančno področje,
računovodkinja
e-pošta: ljubica.novakovic@cpi.si
tel.: 01/586 42 21

Marinko Novakovič

strokovni sodelavec
e-pošta: marinko.novakovic@cpi.si
tel.: 01/586 42 30

V O P N I K
2003/04

73

ODDELEK ZA POKLICNE STANDARDE

Veronika Šlander, prof.

vodja oddelka za poklicne standarde in poklicne
kvalifikacije
e-pošta: veronika.slander@cpi.si
tel.: 01/586 42 25

Urška Marentič, prof.

vodja področnih skupin za izobraževanje odraslih
e-pošta: urska.marentic@cpi.si
tel.: 01/586 42 49

Darja Štarkl, univ. dipl. soc.

višja svetovalka za razvoj in analizo novih poklicnih
standardov in poklicnih kvalifikacij
e-pošta: darja.starkl@cpi.si
tel.: 01/586 42 28

Bojana Sever, univ. dipl. org. dela

višja svetovalka za razvoj poklicnih standardov in
poklicnih kvalifikacij
e-pošta: bojana.sever@cpi.si
tel.: 01/586 42 29

**mag. Primož Hvala Kamenšček,
univ. dipl. ped. in prof. soc.**

višji svetovalec za razvoj in analizo novih poklicev in
poklicne kvalifikacije
e-pošta: primoz.hvala@cpi.si
tel.: 01/586 42 62

Barbara Kuncič, univ. dipl. soc.

samostojna svetovalka za poklicne standarde in
poklicne kvalifikacije
e-pošta: barbara.kuncic@cpi.si
tel.: 01/586 42 53

Matjaž Praprotnik, univ. dipl. soc.

samostojni svetovalec za poklicne standarde in
KESF/NTI
e-pošta: matjaz.praprotnik@cpi.si
tel.: 01/586 42 69

Igor Rečnik, univ. dipl. ped. in bibl.

samostojni svetovalec za poklicne standarde in poklicne kvalifikacije
e-pošta: igor.recnik@cpi.si
tel.: 01/586 42 27

Klement Drogenik, univ. dipl. ped.

samostojni svetovalec za poklicne standarde in poklicne kvalifikacije
e-pošta: klement.drogenik@cpi.si
tel.: 01/586 42 06

ODDELEK ZA KURIKULUM

Darko Mali, univ. dipl. teol.

vodja za razvoj izobraževalnih programov
e-pošta: darko.mali@cpi.si
tel.: 01/586 42 18

Jelka Čop, univ. dipl. inž.

vodja področnih skupin za živilstvo in veterino
e-pošta: jelka.cop@cpi.si
tel.: 01/586 42 13

Jelka Drobne, univ. dipl. soc.

vodja področnih skupin za zdravstvo, farmacijo, kozmetiko ter prilagoditev programov za dijake s posebnimi potrebami; vodenje in koordinacija dela študijskih skupin
e-pošta: jelka.drobne@cpi.si
tel.: 01/586 42 19

**Anica Justinek,
univ. dipl. ped. in prof. psih.**

vodja področnih skupin za gostinstvo, turizem gospodinjске storitve, frizerstvo, predšolsko vzgojo, oblikovanje in fotografijo; vodenje in koordinacija priprave izpitnih katalogov za mojstrske, delovodske in poslovodske izpite
e-pošta: anica.justinek@cpi.si
tel.: 01/586 42 12

Igor Leban, univ. dipl. inž.

vodja področnih skupin za gozdarstvo, lesarstvo, tapetništvo, gradbeništvo in geodezijo; vodenje in koordinacija srečanj in tekmovanj dijakov
e-pošta: igor.leban@cpi.si
tel.: 01/586 42 24

- Franc Lončar, univ. dipl. inž.** vodja področne skupine za promet in zveze;
vodenje strokovne knjižnice
e-pošta: franc.loncar@cpi.si
tel.: 01/586 42 07
- Darko Hribar, univ. dipl. inž.** vodja področne skupine za elektrotehniko in
računalništvo; koordinacija projektov učne opreme
in tehnike
e-pošta: darko.hribar@cpi.si
tel.: 01/586 42 14
- Alenka Turičnik, univ. dipl. inž.** vodja področnih skupin za kemijo, gumarstvo,
steklarstvo in optiko, tiskarstvo in papirništvo
e-pošta: alenka.turicnik@cpi.si
tel.: 01/586 42 14
- Jana Ravbar, univ. dipl. ekon.** vodja področne skupine za ekonomsko, trgovsko in
upravno-administrativno dejavnost
e-pošta: jana.ravbar@cpi.si
tel.: 01/586 42 22
- Marija Šibanc, univ. dipl. inž.** vodja področnih skupin za strojništvo, metalurgijo
in rudarstvo
e-pošta: marija.sibanc@cpi.si
tel.: 01/586 42 15
- Breda Zupanc, univ. dipl. inž.** vodja področnih skupin za tekstil in usnjarstvo;
koordinacija poklicne mature
e-pošta: breda.zupanc@zrss.si
breda.zupanc@cpi.si
tel.: 02/332 67 80
- Jelka Jezernik** vodja področnih skupin za tekstil in usnjarstvo,
e-pošta: jelka.kozjak-jezernik@guest.arnes.si
- Helena Žnidarič, univ. dipl. inž.** vodja področne skupine za kmetijstvo
e-pošta: helena.znidaric@cpi.si
tel.: 01/586 42 38

ODDELEK ZA EVALVACIJE

Andreja Čater, univ. dipl. soc.

samostojna svetovalka za razvoj in analize
e-pošta: andreja.cater@cpi.si
tel.: 01/586 42 45

Barbara Božič, univ. dipl. ped.

samostojna svetovalka za spremljanje in uvajanje
izobraževalnih programov
e-pošta: barbara.bozic@cpi.si
tel.: 01/586 42 16

**Vida Vončina, univ. dipl. ped.
in univ. dipl. soc. kult.**

samostojna svetovalka za spremljanje in uvajanje
izobraževalnih programov
e-pošta: vida.voncina@cpi.si
tel.: 01/586 42 11

STALNO STROKOVNO SPOPOLNJEVANJE

Davorin Majkus, univ. dipl. inž.

svetovalec direktorja za izobraževanje izvajalcev
e-pošta: davorin.majkus@cpi.si
tel.: 01/586 42 09

UČNA GRADIVA

Danuša Škapin, prof.

vodja področja za učno-didaktična gradiva in
publicistične dejavnosti
e-pošta: danusa.skapin@cpi.si
tel.: 01/586 42 10

Saša Grašič, univ. dipl. psih.

vodja področja za učno-didaktična gradiva in
publicistične dejavnosti
e-pošta: sasa.grasic@cpi.si
tel.: 01/586 42 10

76

INFORMACIJSKA PODPORA

mag. Tanja Logar

vodja registracijsko-informacijskega sistema
e-pošta: tanja.logar@cpi.si
tel.: 01/586 42 68

Damjan Hajsek, inž.

višji svetovalec za poklicne standarde in poklicne
kvalifikacije v okviru RIS
e-pošta: damjan.hajsek@cpi.si
tel.: 01/586 42 67

NACIONALNI OBSERVATORIJ SLOVENIJE

Mojca Cek, univ. dipl. soc.

vodja Nacionalnega observatorija
e-pošta: mojca.cek@cpi.si
tel.: 01/586 42 23

Petra Vranješ, univ. dipl. ekon.

višja svetovalka Nacionalnega observatorija
e-pošta: petra.vranjes@cpi.si
tel.: 01/586 42 20

VODNIK
INFORMACIJSKI LETO
2003/04

77

Zapiski

78

Zapiski

V O P N I K
PROZRAČLJIVO LETO
2003/04

79

Zapiski

80

